



JUANKOSKEN LUKIO  
NILSIÄN LUKIO  
**KUOPIO**

# LUKUVUOSISUUNNITELMA 2023-2024

NILSIÄN JA JUANKOSKEN LUKIOT

KUOPION LUKIOT

# SISÄLLYS

---

TOIMINTAAN VAIKUTTAVAT LINJAUKSET JA STRATEGIAT .....	3
1 Kuopion lukiokoulutuksen visio ja tehtävä.....	3
2 Lukuvuoden strategiset painopisteet.....	3
2.1 Kasvatus- ja koulutuspoliittinen ohjelma .....	3
2.2 Opetussuunnitelmatyö .....	4
2.3 Lukiokoulutuksen laatustrategia .....	4
2.4 Viherkampuksen kehittäminen.....	5
LUKUVUODEN TAVOITTEET JA NIITÄ TUKEVAT TOIMENPITEET.....	6
3 Laadukas oppiminen .....	6
3.1 Opintojen toteuttaminen.....	6
3.2 Digitaalisuuden hyödyntäminen .....	8
3.2.1 Digitaaliset oppimisympäristöt.....	8
3.2.2 Etä- ja verkko-opiskelu.....	9
3.3 Oppimisen tuki .....	10
3.4 Opintojen saavutettavuus.....	11
4 Opiskelijoiden hyvinvointi .....	12
4.1 Ohjaus.....	12
4.1.1 Ryhmänohjaus.....	13
4.1.2 Ohjauksen kehittämishankkeet.....	15
4.2 Opiskelijahuolto .....	16
4.3 Muut tukitoimet .....	17
4.4 Turvallisuus ja yhdenvertaisuus .....	17
4.5 Opiskelijoiden osallisuus toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä .....	18
4.6 Hyvinvointia edistävä lukioyhteisön toiminta.....	19
5 Henkilöstö.....	21
5.1 Henkilöstön osaaminen ja sen kehittäminen.....	21
5.2 Työhyvinvointi ja sen kehittäminen .....	22
5.3 Henkilöstön osallisuus toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä .....	24
6 Sidosryhmäyhteistyö ja kumppanuudet.....	24
6.1 Yhteistyö toisten lukioiden kanssa .....	24
6.2 Muu oppilaitos- ja työelämäyhteistyö.....	25
6.3 Kansainvälinen yhteistyö .....	26
6.4 Yhteistyö huoltajien kanssa .....	27
6.5 Muu yhteistyö .....	27

ORGANISOITUMINEN.....	29
7 Organisoituminen ja johtaminen .....	29
7.1 Johtamiskäytänteet ja toiminnan suunnittelu .....	29
7.2 Tiimit ja työryhmät .....	29
7.3 Kehittämistyö ja hankkeet .....	30
8 Resurssit .....	30
8.1 Talous.....	30
8.2 Henkilöstö .....	31
8.3 Fyysinen oppimisympäristö .....	31
8.4 Tieto- ja viestintäteknikka.....	32
ARVIOINTI.....	32
9 Toiminnan laadun arviointi.....	32
9.1 Opetuksen ja oppimisen laadun arviointi .....	33
9.2 Työyhteisön toiminnan laadun arviointi.....	33
9.3 Johtamisen laadun arviointi.....	33
9.4 Sidosryhmäyhteistyön laadun arviointi .....	34
9.5 Muut arvioinnit ja mittaukset .....	34
LUKUVUODEN 2023–2024 TAPAHTUMAT .....	34

# TOIMINTAAN VAIKUTTAVAT LINJAUKSET JA STRATEGIAT

---

## 1 KUOPION LUKIOKOULUTUKSEN VISIO JA TEHTÄVÄ

---

### **Kuopion lukiokoulutuksen visio**

Kuopion lukiot ovat laatulukioita, joissa kasvetaan yhdessä avarakatseisiksi ja empaattisiksi yhteiskunnan jäseniksi. Opiskelija oppii tunnistamaan ja kehittämään omia vahvuuksiaan niin, että hän uskoo omiin mahdollisuuksiinsa toteuttaa unelmiaan.

“Nuori elää Kuopion lukioissa elämänsä parasta aikaa.”

### **Kuopion lukiokoulutuksen tehtävä**

Kuopion lukiokoulutuksen tehtävänä on tarjota laadukasta ja monipuolista lukiokoulutusta oppivelvollisuusikäisille.

## 2 LUKUVUODEN STRATEGISET PAINOPISTEET

---

Lukuvuoden yhteisenä painopisteenä on lukioiden henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointi.

Jokainen lukio määrittelee lisäksi omia tavoitteitaan lukuvuositasoisesti omien painotusalueidensa ja vahvuuksiensa kautta.

### 2.1 KASVATUS- JA KOULUTUSPOLIITTINEN OHJELMA

**Kuopion kaupungin visio** vuoteen 2030 on ”Matkalla hyvän elämän pääkaupungiksi 2030”. Strategian mukaan hyvää elämää ilmentävät terveys, alueen elinvoima ja arjen rikkaus.

**Kasvun ja oppimisen palvelualueen** toimintaa ohjaa strategiassa asetettu tavoitetila, jonka mukaan ”Kuopio on paras paikka lapsille”. Tavoite saavutetaan päämäärällä ”Kuopiossa lapset ovat etusijalla - täällä on hyvä kasvaa”.

**Kasvatus- ja koulutuspoliittisen ohjelman toiminta-ajatus** on, että kasvun ja oppimisen palvelualueella aikuisilla on halu ja kyky toimia lasten ja nuorten kestäväen kasvun ja hyvän elämän parhaaksi.

**Kasvatus- ja koulutuspoliittisen palvelu- ja tilaverkko-ohjelman** mukaan lukiokoulutuksen verkostoratkaisuja tulee tarkastella lukuvuoden 2023–2024 aikana niin, että meillä on yhteisesti laadittu suunnitelma lukioverkoston kehittymisestä vuoteen 2035 asti. Päätökset suunnitelmista tehdään vuoden 2024 loppuun mennessä.

Kasvatus ja koulutuspoliittisen ohjelman toimintasuunnitelmaksi luodaan **Kuopion lukioiden yhteinen tulevaisuussuunnitelma 2030**, jota työstetään eri rehtori- ja opettajatyöryhmillä lukuvuoden aikana. Tämä suunnitelma toimii pitkän ajan kehittämissasiakirjana lukioiden toiminnanohjauksessa ja laadunhallinnassa.

## 2.2 OPETUSSUUNNITELMATYÖ

Kuopion lukioissa on käytössä yhteinen kuntakohtainen opetussuunnitelma. Opetussuunnitelma on opetustyön perusta. Opetussuunnitelman toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain.

Lukuvuonna 2023–2024 jatketaan LOPS21:n käyttöönottoa, kun kolmannenkin opintovuoden opiskelijat opiskelevat uuden opetussuunnitelman mukaisesti. Opetussuunnitelmatyössä tarkastellaan ja tarkennetaan yhteisesti mm. arviointiperusteita ja kehitetään edelleen oppiaine- ja opintojaksorajat ylittävää yhteistyötä.

[Kuopion lukioiden opetussuunnitelma 2021](#)

## 2.3 LUKIOKOULUTUKSEN LAATUSTRATEGIA

Opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisi vuonna 2022 *Lukiokoulutuksen laatustrategian*, jonka tavoitteena on edistää lukiokoulutuksen laadukulttuurin ja toiminnan kehittymistä sekä luoda yhdensuuntaiset periaatteet laadunhallinnalle ja sen johtamiselle lukiokoulutuksessa vuoteen 2030 mennessä.

Strategian linjausten tavoitteena on palvella kehittämistyötä sekä laadukasta oppimista. Strategian mukaisesti laadunhallinnan avulla parannetaan lukiokoulutuksen saavutettavuutta, koulutuksellista tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, opiskelijälähtöisyyttä, lukioyhteisön hyvinvointia ja toimintakulttuurin kehittämistä. Lukiokoulutuksen laatustrategiassa on nimetty **lukiokoulutuksen laatutekijät**, jotka ovat laadukas oppiminen, hyvinvointi ja osallisuus, kehittyvä toimintakulttuuri sekä saavutettava lukiokoulutus.

Laadunhallinta on osa lukiokoulutuksen johtamista ja lukiossa tehtävää työtä, ja sen perustana on ajantasainen ja luotettava tieto. Erityinen vastuu koulutuksen laadunhallinnasta on koulutuksen järjestäjällä. Lukion henkilöstö vastaa puolestaan opetuksen ja sen tukipalvelujen laadukkaasta toteutuksesta, arvioinnista ja kehittämisestä. Opiskelijoiden osallisuus laadun ja laadunhallinnan kehittämisessä toteutuu palautteen antamisen ja osallisuutta tukevien toimintakulttuurin rakenteiden avulla. Lukioiden omat sidosryhmät ja kumppanuudet vaikuttavat myös laatu- ja toimintakulttuurin kehittämiseen palautteen ja yhteistyön kautta.

Laatustrategian tavoitteiden mukaista laatutyötä Kuopion lukiokoulutuksessa kehitetään lukuvuonna 2023–2024 kolmessa verkostohankkeessa:

**Laatuapila -hankkeessa (OPH)** Kuopion ja Lahden kaupunkien sekä Koulutuskuntayhtymä Gradian ja Koulutuskuntayhtymä Tavastian verkostoyhteistyönä on kevään 2023 aikana määritelty lukiokoulutuksen ydinprosessit, jotka pyritään kuvaamaan lukuvuonna 2023–24. Ydinprosesseja tarkastellaan ja kehitetään hankkeessa neljän laatutekijän kautta. Tavoitteena on 1) kehittää mittarit ja indikaattorit ydinprosessien laadun mittaamiseen, 2) rakentaa toimintamallit osaksi arkea, 3) parantaa opetuksen tasalaatuisuutta ja oppimisen edellytyksiä vahvistamalla opettajien osaamista (LOPS2021 tavoitteet) ja 4) vahvistaa opiskelijoiden ja henkilöstön osallisuutta ja hyvinvointia. Hankkeessa pyritään parantamaan laatua kirkastamalla ydinprosesseja ja yhtenäistämällä prosesseja; koulukohtaiset painotukset ja ominaispiirteet otetaan jatkossakin huomioon. Tavoitteena on selkeyttää arkea oppilaitoksissa.

Hankkeen toimijat Kuopiossa ovat vastuurehtori Ensio Vatanen ja laatuagentit Hannele Hakkarainen, Kerttu Happonen, Päivi Kiiski, Nina Partanen ja Mika Strömberg.

**Itä-Suomen lukioiden laatuhanke (OPH)** on 20 lukion yhteishanke. Hankkeen kehittämisteemoja ovat

Lukiokoulutuksen laatutekijöiden kehittäminen

- Opiskelijoiden osallisuuden vahvistaminen toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä
- (Digi)pedagogiikan kehittäminen
- Hyvinvoinnin kehittäminen (digitaalisissa oppimisympäristöissä)
- Lukioverkoston toiminnan saavutettavuuden parantaminen
- Korkea-asteelle johtavan koulutuspolun kehittäminen verkostona

Strategisten kyvykkyyksien kehittäminen

- Ekosysteemijattelun vahvistaminen lukioiden toiminnan ja sen laadun kehittämisessä
- Laatujohtamisen käytänteiden kehittäminen osana arjen työtä
- Hyvien käytänteiden tunnistaminen ja kokoaminen, jolloin jokaisen lukion erityinen osaaminen voi levitä laajemmalle niin verkoston sisä- kuin ulkopuolella
- Henkilöstöresurssien kohdentaminen kouluille verkostomaisen yhteistyön kehittämiseen ja juurruttamiseen

Hankkeen toimijat Kuopiossa ovat koordinaattori Ilse Parviainen (koko hankkeen koordinointi), vastuurehtori Aurora Hansen ja laatuagentit Tiina Kaljunen, Marjo Martikainen, Anne Pitkänen ja Jari Simonen.

**Musiikkilukioiden laatuhanke (OPH)** on kuvattu tarkemmin Kuopion taidelukio Lumitin lukuvuosisuunnitelmassa. Tämän hankkeen vastuurehtorina toimii Inka Kokkonen.

## 2.4 VIHHERKAMPUKSEN KEHITTÄMINEN

Nilsin ja Juankosken lukioissa aloitettiin lukuvuonna 2021–2022 ”Viherkampus” -nimikkeellä kampusmallin mukainen toimintarakenteiden kehittäminen. Viherkampus -nimellä kuvataan kahta itsenäistä, mutta tiiviissä yhteistyössä toimivaa lukiota. Tavoitteena on varmistaa alueen nuorille saavutettava, opetustarjonnaltaan ja toteutukseltaan laadukas lukiokoulutus nyt ja tulevaisuudessa. Tämä vahvistaa osaltaan perheiden palvelutarjontaa ja kaupunkistrategian mukaista mahdollisuutta omannäköisen elämän rakentamiseen koko kaupungin alueella.

Proessin ensimmäinen vaihe oli hallinnon yhtenäistäminen, jonka jälkeen toimintaa on kehitetty yhteisen rehtorin ja apulaisrehtorin johdolla. Lukuvuonna 2023–2024 Nilsiä ja Juankosken lukiot toimivat tiiviissä yhteistyössä kampusmallin mukaisesti ja kehittämistyötä jatketaan mm seuraavien kysymysten osalta:

- Miten etäopetuksen pedagogista ja teknistä laatua vahvistetaan edelleen?
- Miten vahvistetaan opiskelijoiden opiskelutaitoja tilanteissa, joissa opettaja ei ole fyysisesti läsnä?
- Miltä osin toimintakulttuuria on syytä edelleen yhdenmukaistaa ja miten toisaalta säilytetään lukioiden ominaispiirteet ja perinteet?
- Mitä muuta voidaan tehdä yhteistyön vahvistamiseksi?

Kehittämistyöhön osallistetaan molempien lukioiden opetushenkilökunta, opiskelijat ja yhteistyökumppanit. Yhteistyön vahvistaminen edelleen kaikilla osa-alueilla, myös opiskelijoiden välillä, on tärkeää toiminnan kehittämiseksi entistä laadukkaammaksi. Tutustuminen toimintakumppaneihin vähentää ennakkoluuloja ja lisää luottamusta, mitä tarvitaan yhteisen näkemyksen rakentamiseen ja opiskelun toteuttamiseen sujuvasti.

Lukuvuoden 2023–2024 painopisteet Nilsiä ja Juankosken lukioissa liittyvät Viherkampusmallin toteutukseen:

- Toimivien käytäntöjen kokeileminen ja vahvistaminen, esimerkiksi
  - etä- ja hybridiopetus
  - työyhteisön yhteisen ajan löytäminen, kokouskäytännöt ja muut ratkaisut liikkuvan organisaation haasteisiin
  - liikkuminen lukioiden välillä
- Opiskelijoiden tukeminen uudella tavalla
  - uudet oppimisen tavat ja taidot sekä itseohjautuvuus
  - toisen kampuslukion opiskelijoihin tutustuminen
  - kahden koulun toimintakulttuurien yhteensovittaminen

## LUKUVUODEN TAVOITTEET JA NIITÄ TUKEVAT TOIMENPITEET

### 3 LAADUKAS OPPIMINEN

---

#### 3.1 OPINTOJEN TOTEUTTAMINEN

Kuopion lukioissa panostetaan korkeatasoiseen, motivoivaan opetukseen ja nähdään oppiminen sekä yksilöllisenä että yhteisöllisenä prosessina. Tavoitteena on, että opiskelija kokee omistavansa oman oppijuutensa eli on vastuullinen ja aktiivinen toimija oppimisprosessin aikana. Oppimista tuetaan jatkuvan ja monipuolisen arvioinnin keinoin.

Lukiokoulutuksen oppimisympäristöt mahdollistavat monipuolisten ja ajanmukaisten työskentelymenetelmien käyttämisen. Yhteisöllisten oppimisen menetelmien käyttöä sekä luokkahuoneiden ulkopuolella tapahtuvaa oppimista kehitetään edelleen.

Lukioiden opetus toteutuu pääsääntöisesti monimuotoisena kontaktiopetuksena. Kontaktiopetuksen rinnalla etä- ja verkko-opetus lisää opiskelijan mahdollisuuksia joustaviin opintoratkaisuihin ja laajentaa opetustarjontaa. Itsenäiset opintosuoritukset toteutetaan pääasiassa Kuopion lukioiden yhteisen verkkotarjottimen kautta.

Yksilöllisiä opintopolkuja vahvistetaan lukioiden yhteistä kurssitarjotinta ja verkkotarjotinta kehittämällä sekä monipuolisen korkea-asteen kanssa tehtävän yhteistyön avulla. Erityis- tai painotuslinjoilla opiskeleville sekä kahden tutkinnon opiskelijoille on räätälöity sekä ryhmäkohtaisia että henkilökohtaisia opintopolkuja.

**Nilsin ja Juankosken lukioissa opetus järjestetään yhteisellä opintotarjonnalla.** Pakolliset opintojaksot toteutuvat pääsääntöisesti koulukohtaisena lähiopetuksena. Valinnaisissa ja erityisesti kaupunkikohtaisissa opintojaksoissa on paljon Viherkampuksen yhteisiä opintojaksoja, joiden opetus on monimuotoista hybridi- ja etäopetusta. Tavoitteena yhteisillä opintojaksoilla on, että molempien lukioiden opiskelijat ovat vuorollaan lähi- ja vuorollaan etäryhmänä.

Kaikki Viherkampuksen ensimmäisen vuoden opiskelijat osallistuvat ensimmäisen lukiojakson aikana tiimiopetuksena toteutettavalle **teemajaksolle**. Teemajakson tavoitteena on lukiossa tarvittavien opiskelutaitojen kehittäminen, opiskelijoiden hyvinvoinnin lisääminen ja opiskelijoiden ryhmäyttäminen sekä oman lukion että toisen Viherkampuslukion opiskelijatoverien kanssa. Teemajakson opettajina lukuvuonna 2023–2024 toimivat Hannele Hakkarainen, Sanna Parni, Anne Pitkänen, Arja Suomalainen ja Laura Wetzell.

Lukuvuonna 2023–2024 teemajakson erityisiä toimenpiteitä ovat:

- Teemajakson opettajien tiimikoulutus, jota on toteutettu Meijän lukio –hankkeen rahoituksella (ks. luku 4.6), kouluttajana [Valiente](#) coahing/Sanna Leinonen.
- Yhteiset viikkotehtävät opiskelijoille.
- Teemajakson lopussa yhteinen leirikoulu Hirvijärven leirikeskuksessa yhteistyössä Meijän lukio -hankkeen kanssa.

**Ylioppilastutkinnon kokeet** toteutetaan lukuvuonna 2023–2024 aiempien vuosien tapaan Nilsin ja Juankosken yhteisinä koetilaisuuksina Nilsin lukiossa. Näin vahvistetaan koetekniikan, järjestelyjen ja valvontojen vaatimaa henkilöresurssia. Kokelaille on Nilsin lukiossa tarjolla rauhallinen ja tiloiltaan erittäin hyvä koeympäristö. Juankosken lukion kokelaita kuullaan järjestelyyn liittyen ja varmistetaan kulkemisjärjestelyjen toimivuus koepäivinä.

**Urheilulinja ja alppihiihtovalmennus** ovat Nilsin lukion opetustarjonnan erityisiä painotuksia. Urheilulinjalla/alppilinjalla opiskelu tarjoaa kaksoisura-ajattelun mukaisen mahdollisuuden yhdistää sekä tavoitteellinen urheiluvalmentautuminen että laadukkaat lukio-opinnot. Näille linjoille valitut opiskelijat suorittavat koulupäivän aikana urheilu/alppivalmennuksen opintoja, jotka luetaan paikallisina opintojaksoina osaksi opiskelijan lukio-opintoja.

Alppivalmennus toteutetaan tiiviissä yhteistyössä [Tahkon alppikoulu](#) kanssa ja valmentajat toimivat valmennuskeskusyhdistyksen alaisuudessa. Erityisesti alppiurheilijat matkustavat lukuvuoden aikana paljon,



ja heidän opinnoissaan toteutetaan joustavasti erilaisia etä- ja itsenäisen opiskelun muotoja. Valmennuksessa painotetaan alppihiihdon tekniikan jatkuvaa kehittämistä, urheilijan oman tuntemuksen kehittämistä sekä koulun ja valmennuksen yhtäaikaista hoitamista.

Urheilulinjan toimintaa on lähdetty aktiivisesti virkistämään lukuvuodelle 2023–2024. Toiminnan vetäjänä ja päävalmentajana on Nilsin yhtenäiskoulun ja lukion yhteinen liikunnan lehtori Anu Puustinen ja toisena valmentajana Joni Miettinen. Lisäksi eri lajien urheilijoilla on omia valmentajiaan ohjaamassa itsenäistä harjoittelua. Urheilulinjan tavoitteena lukuvuodelle 2023–2024 on

- vakiinnuttaa laadukas valmennustoiminta urheilulinjalla,
- tukea urheilijoiden koulunkäynnin ja harjoittelun yhteensovittamista sekä
- mahdollistaa harjoittelu osaksi koulupäivää

Urheilulinjan ja alppivalmennuksen toteutussuunnitelmat lukuvuodelle 2023–2024:

- lukio järjestää urheilulinjalla aamuharjoitukset kolmena päivänä viikossa (ma, ke, pe)
- alppiurheilijoilla on näiden lisäksi koulupäivän sisällä useampia harjoitustunteja, joiden ajankohta riippuu urheilijan ikätasosta
- harjoitusten teemat vaihtelevat ja sovellettavissa urheilijoiden tilanteiden mukaan
- urheilulinjan harjoituksista vastaavat Joni Miettinen (kaksi aamua) ja Anu Puustinen (yksi aamu)
- alppivalmennuksen yhteyshenkilönä lukiolla toimii aineenopettaja Tommi Penttinen ja alppikoulun valmennuspäällikkönä Roope Leskinen
- urheilijoille järjestetään Kuopion alueen urheiluakatemia toimesta verkko-opintoja (ravitseminen ja psyykinen valmennus) sekä muita urheilua tukevia toimintoja (testaus, fysiikkavalmentajan harjoitukset)
- urheilijoilla kerätään palautetta kaksi kertaa lukuvuoden aikana
- markkinoidaan toimintaa.

Urheilulinjan ja alppivalmennuksen sidosryhmäyhteistyötä kuvataan tarkemmin luvussa 6.5. *Muu yhteistyö.*

## 3.2 DIGITAALISUUDEN HYÖDYNTÄMINEN

### 3.2.1 Digitaaliset oppimisympäristöt

Käytössä olevien digitaalisten oppimisympäristöjen on tarkoitus tukea oppimisprosessia monipuolisesti. Ympäristöt antavat mahdollisuuden toteuttaa oppijalle itselleen sopivia oppimistyyliä, mikä mahdollistaa elinikäisen oppimisen taitojen omaksumisen opettajan ohjauksessa. Digitaalisten oppimisympäristöjen toimintaa seurataan ja kehitetään opettajilta ja opiskelijoilta saatujen palautteiden perusteella. Kehittäminen voi kohdistua ympäristön valintaprosessiin, ympäristön ominaisuuksiin ja koulutustarpeiden täyttämiseen.

Opiskelijoiden riittävä taitotaso hyödyntää lukioiden digitaalisia oppimisympäristöjä ja digitaalisia kokeita varmistetaan heti lukion alussa suoritettavalla OP05-opintojaksolla. Lukio-opintojen aikana opiskelijan tietoja ja taitoja kehitetään ohjaavan arvioinnin avulla. Digitaaliset oppimisympäristöt tukevat opettajan työtä oppijan monipuolisessa arvioinnissa ja ohjauksen tarpeen määrittelyssä. Pedagogisesti mielekkäällä tavalla digitaalisia ympäristöjä hyödyntäen opiskelija löytää itselle sopivia oppimisen tapoja ja keinoja arvioida oppimaansa myös lukion jälkeen.

Opiskelijoiden käytössä olevat oppimateriaalit ovat pääosin digitaalisia. Lukuvuoden 2023–2024 aikana käytössä olevien oppimateriaalien laatua arvioidaan aineryhmittäin ja tehdään linjauksia jatkovalintoihin.

Verkko-oppimisympäristöinä Kuopion lukioissa käytössä ovat Teams ja Moodle. Lukuvuoden 2023–2024 aikana panostetaan erityisesti opettajien Moodle-osaamisen kehittämiseen.

**Itä-Suomen lukioverkoston digitaalinen ekosysteemi II – virtuaalitarjotin** -hankkeen (OPH) tavoitteena on integroida Itä-Suomen eLukio -Moodle-oppimisalusta osaksi lukio-opetusta hyödyntäen opettajien digitaalista osaamista. Toiminnassa huomioidaan koulujen tarpeet digitalisoinnin, oppimisympäristön käytön ja yhteistyön suhteen. Tarjotaan koulutusta vastaamaan oppimistarpeita, ja digitiimi tukee oppimisympäristöjen kehittämistä ja käyttöä. Pyritään laajentamaan lukioden digitaalisia oppimisympäristöjä, monipuolistamaan opetusta ja edistämään yhteistyötä eri kumppaneiden kanssa. Tavoitteena on hyödyntää digitalisaatiota arvioinnissa ja oppimisen kehittämisessä, erityisesti keskittyen oppimisanalytiikkaan, tekoälyyn ja opettajien osaamisen parantamiseen. Lisäksi pyritään tukemaan opiskelijoiden ohjausta ja oppimista sekä opetuksen suunnittelua. Toimintaan sisältyy osaamiskartoitus, Moodlen analytiikan hyödyntäminen, arviointimenetelmien kehittäminen sekä opintojen tukeminen analytiikan avulla. Hanke jatkuu lukukauden 2023–2024 loppuun. Hankekoordinaattorina toimii Eino Iivari.

**Pelillisyyttä lukioon** -hankkeessa (OPH) tavoitteena on 1) lukiokoulutuksen oppimisympäristöjen kehittäminen pelillisiä elementtejä hyödyntämällä, 2) opiskelijoiden tulevaisuustaitojen vahvistaminen sekä opiskelumenetelmien rikastaminen pelillisyyden, pelilukutaidon ja pelinkehityksen avulla ja 3) pelillisyyttä, pelinlukutaitoa ja pelinkehitystä tukevien materiaalien ja opintokokonaisuuksien tuottaminen osaksi lukion digitaalisten taitojen oppimisen polkua huomioiden opetussuunnitelma, tuntikehys ja oppimisanalytiikka. Hanke jatkuu vuoden 2025 loppuun ja sen rahoituksella toteutetaan mm. pedagogisten valmentajien toteuttamia koulutuksia. Hankekoordinaattorina toimii Matti Lähtevänoja.

### 3.2.2 Etä- ja verkko-opiskelu

Kuopion lukioissa panostetaan opiskelijoiden etäopiskelutaitojen kehittämiseen ja tukemiseen. Kuopion lukiot ovat mukana Itä-Suomen lukioverkoston laatuhankkeessa (luku 2.3), jonka puitteissa lisätään opiskelijoiden osallisuutta verkkoympäristössä sekä opiskelijoiden laadukkaita digi- ja etäopiskelun taitoja. Lukuvuonna 2023–2024 hankkeessa mm. kootaan etäopiskelijan ohjeistusta etäopintojen tueksi. Ohjeistuksen valmistuttua se jaetaan Itä-Suomen lukioden verkkotarjottimella, jossa opiskelijoilla on mahdollista suorittaa itsenäisiä etäopintoja. Viherkampuksella pilotoidaan *OPO11 etäopiskelutaidot* -opintojaksoa, joka keskittyy etäopiskelutaitojen parantamiseen sekä erilaisten etäopiskelutekniikoiden kokeiluun.

**Virtuaaliset opinpolut -hankkeessa (OPH)** on tuotettu LOPS21:n opintojaksoista verkko-ohjausmateriaaleja itsenäisen opiskelun tueksi. Materiaalit on koottu kaikkien Kuopion lukioden käyttöön Moodle-ympäristöön. Verkkotarjottimen ohjatut ja aikataulutetut mutta omatahtiset opintojaksot lisäävät opiskelijan mahdollisuuksia joustavan opintopolun rakentamiseen. Opettajia verkkotarjottimen opinnoissa on kaikista Kuopion lukioista. Lukuvuonna 2023–2024 ohjausmateriaalien teko ja toiminnan vakiinnuttaminen jatkuu. Verkkotarjottinhankekohtaisen ohjausryhmässä toimii vastuurehtorina Aurora Hansen, ja muut jäsenet ovat Tiina

Kaljunen, Jutta Mäkisalo ja Ensio Vatanen. Viherkampuksen henkilökunnasta verkkotarjottimen opettajana toimii lukuvuonna 2023–2024 Anne Pitkänen.

**Nilsin ja Juankosken lukioiden yhteisen digitiimin** toiminnan tavoitteena on vahvistaa sekä opiskelijoiden että opettajien digitaitoja. Koska etä- ja verkko-opiskelu on niin keskeinen osa Viherkampuksen toimintaa, on tämä erityisen tärkeää laadukkaan oppimisen varmistamiseksi. Lukuvuonna 2023–2024 tiimissä toimivat Anne Pitkänen (tiiminvetäjä), Sanna Parni ja Tommi Penttinen.

Digitiiimin tavoitteet lukuvuodelle 2023–2024:

- Hybridiopetuksen kehittäminen Nilsin ja Juankosken lukioissa
- Digilaitteiden käytön tehostamista opetuksessa
- Yhteistyön kehittäminen kaupungin muiden lukioiden kanssa

Digitiiminen suunnitelmat lukuvuodelle 2023–2024:

- Hybridi- ja etäopiskelun haasteet -kysely opiskelijoille
- Digtutorien (opiskelijoita) nimeäminen ja tehtävien kartoittaminen
- Hybridipedagogisen oppaan tekeminen (oman lukion opettajille)
- Digiekosysteemi 2 -hanketoiminta, yhteysopettajana Anne
- Kouluttautuminen: osallistuminen ITK-päiville ja muihin koulutuksiin
- Etäopetuspäivän kehittäminen
- OPO11 Etäopiskelutaidot -opintojakson toteutus, arviointi ja kehittäminen

### 3.3 OPPIMISEN TUKI

Opiskelijan oppimisen tuki lukiossa on kaikkien opiskelijoiden oikeus ja toteutuu koko opetushenkilöstön yhteistyönä. Aineenopettajat huomioivat erilaiset tuen tarpeet käyttämällä monipuolisia opetuksen ja arvioinnin menetelmiä. Tukiopetusta tarjotaan eri muodoissa: mahdollisia ovat tukipajat, tukikurssit ja opettajien tarjoamat yksilölliset tukiopetuskerrat.

**Lukion erityisopetus** on ensisijaisesti pedagogista tukea, joka kohdistuu oppimaan oppimiseen, oman oppimistyylin löytämiseen sekä itsetunnon vahvistamiseen oppijana. Erityisopettaja antaa tukea oppimisvaikeuksiin, ei yksittäisten aineiden opetusta tai tukiopetusta. Erityisopettaja antaa yksilöohjausta opiskelutekniikoihin, tekee lukemisen ja kirjoittamisen valmiuksia mittaavia testejä sekä tukee opiskelijaa esimerkiksi tehtävissä ja työskentelyn aikataulutuksessa. Yhteistyö aineenopettajien, opinto-ohjaajien, hyvinvointialueen työntekijöiden, huoltajien sekä opiskelijan hyvinvointia tukevien verkostojen kanssa on keskeinen osa lukion erityisopettajan työnkuvaa.

Erityisopettaja käy läpi 1. vuosikurssin opiskelijoiden tekemän Niilo Mäki Instituutin DigiLukiseulan ja kutsuu seulassa huomioita saaneet opiskelijat haastatteluun. Huomioiden ja haastattelun perusteella erityisopettaja voi ohjata ja suositella opiskelijalle Niilo Mäki Instituutin lukemis- ja kirjoittamistaitojen yksilötestiä. Lukemis- ja kirjoittamistaitojen yksilötesti toteutetaan yhdessä erityisopettajan kanssa ja opiskelijan kanssa sovitaan mahdollisista opiskelun tukitoimista.

Opiskelun tukitoimia voivat olla esimerkiksi lisääjän mahdollisuus koetilanteissa sekä painetut oppimateriaalit ja oppikirjat opiskelun tukena. Opiskelun tukitoimet kirjataan opiskelijan oppimisen tuen lomakkeelle ja oppimisen tuen suunnitelmaa päivitetään sekä täydennetään opiskelijan ja erityisopettajan yhteisissä tapaamisissa. Erityisopettaja myös opastaa ja auttaa mahdollisesti tarvittavien erityisjärjestelyiden anomisessa ylioppilaskirjoituksia varten.

Lukuvuonna 2023–2024 Kuopion lukioissa työskentelee yhteensä kuusi erityisopettajaa. Erityisopettajista neljä työskentelee Kuopion kaupungin päivälukioissa, yksi LUPA-pajatoiminnan parissa ja yksi Kuopion aikuislukiossa sekä TUVA-opetuksessa. **Nilsin ja Juankosken lukioiden erityisopettajana** lukuvuonna 2023–2024 toimii Tytti Puuronen, jonka työajasta noin 20 % (yksi työpäivä) kohdentuu Viherkampukselle.

**Takaisin yhteiselle lukiopolulle – yhteisöllisesti -hankkeessa (OPH)** kehitetään lukuvuoden 2023–2024 aikana monipuolisesti opiskelijan oppimisen tuen ja ohjauksen muotoja. Aineenopettajien, opinto- ja ryhmänohjaajien sekä opiskeluhuollon toimijoiden yhteistyönä vahvistetaan opiskelijoiden oppimisentaitoja ja resilienssiä – uskoa tulevaisuuteen. Hankkeessa vahvistetaan edelleen opiskelijan tukipalveluita, joiden tavoitteena on oppimisen tuki pienemmissä ryhmissä. Toiminta on suurelta osin pajamuotoista. Hankkeen monipuolisuuden takia sen tavoitteita toimintoja kuvataan useassa kohdassa tätä lukuvuosisuunnitelmaa. Hankkeen vastuurehtorina toimii Anna-Maija Tiilikainen.

**Jatkot-tukipajatoiminta jatkuu Nilsin ja Juankosken lukioissa.** Jatkoilla tarjotaan matalan kynnyksen matalan kynnyksen apua ja rohkaisua opintojen edistämiseksi ja rytmittämiseksi. Jatkot järjestetään molemmilla lukioilla kolme kertaa jaksossa, päättöviikkoa edeltävinä keskiviikkoina koulun jälkeen. Opiskelijoiden ei tarvitse ilmoittautua Jatkoille elleivät he ole tulossa tekemään rästikokeita. Jatkoilla tarjotaan pientä välipalaa. Uutena toimintamuotona tutoreille on ehdotettu yhteisen toiminnan järjestämistä Jatkojen aluksi ryhmäytymisen tukemiseksi. Sen jälkeen opiskelijat ja opettajat hajautuvat tekemään tehtäviä ja rästikokeita, tukiopetukseen tai suunnittelemaan mm. lukuvuoden tapahtumia, kuten penkkareita ja potkiaisia.

Lukuvuonna 2023–2024 jatkojen vastuuhenkilöinä toimivat opinto-ohjaajat Hannele Hakkarainen ja Ella Katajisto, erityisopettaja Tytti Puuronen sekä aineenopettajat Marjo Partanen, Tommi Penttinen ja Sanna Toivanen. Heidän työaikaansa rahoitetaan osittain em. Takaisin yhteiselle lukiopolulle – hankkeelta. Toiminnan eriytyessä kahdelle koululle työnjakoa on pyritty selkiyttämään. Vastuuhenkilöt huolehtivat tiedottamisesta opiskelijoille Wilmassa ja delegoivat muut tehtävät (välipala, kokeiden järjestäminen). Liikkuvat Jatkot-opettajat ilmoittavat etukäteen vastuuhenkilöille, kummalla koululla he ovat. Opiskelijoiden toiveesta myös muiden aineiden opettajia voidaan pyytää mukaan Jatkoille.

### 3.4 OPINTOJEN SAAVUTETTAVUUS

Kuopion lukioissa jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus kasvaa, oppia ja osoittaa oppimaansa. Opintojen saavutettavuutta Kuopion lukioissa varmistetaan monin eri tavoin:

- Jatkuvan oppimisen periaate ohjaa lukiokoulutuksen käytännön työtä ja toimintaa. Opiskelijoita kannustetaan ottamaan vastaan ja pohtimaan uusia ja innostavia asioita avoimin mielin läpi koko elämänsä.

- Oppimisympäristöjen ja opetusmateriaalien sekä työskentelymenetelmien valinnassa huomioidaan monenlaisten oppijoiden taustat ja tarpeet.
- Opiskelijoiden opintojen ja työskentelyn ohjaamisessa huomioidaan yhdenvertaiset opiskelumahdollisuudet.
- Digitaaliset ympäristöt ovat helppokäyttöisiä kaikille käyttäjille, myös eri tavoin toimintarajoitteisille tai ikääntyneille opiskelijoille.
- Opetusmateriaalin valinnassa kiinnitetään huomiota siihen, että materiaali on kielitietoista ja kuvastaa moninaista yhteiskuntaa.
- Lukioiden fyysinen saavutettavuus on hyvä ja kulkuyhteydet ovat toimivat – tämä tosin ei aina toteudu Kuopion maaseutualueiden osalta.

**Viherkampus-toimintamalli** eli Nilsian ja Juankosken lukioiden tiivis yhteistyö tarjoaa koillisen Kuopion laajoilla maaseutualueilla nuorille mahdollisuuden saavutettavaan lukiokoulutukseen, ja ylipäänsä ainoan mahdollisuuden toisen asteen opintojen suorittamiseen lähialueella.

## 4 OPISKELIJOIDEN HYVINVOINTI

---

### 4.1 OHJAUS

Kuopion lukioissa ohjaus on koko oppilaitoksen henkilöstön yhteistä työtä. Päävastuu ohjauksen käytännön järjestämisestä sekä kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta on opinto-ohjaajilla. Lukuvuonna 2023–2024 jokaisessa lukiossa työskentelee 1–3 päätoimista opinto-ohjaajaa ja lisäksi lukioiden yhteisenä resurssina hankeopinto-ohjaaja.

**Lukioiden opinto-ohjaus** toteutuu henkilökohtaisena ohjauksena, pienryhmäohjauksena sekä luokkamuotoisena ohjauksena. Henkilökohtaista ohjausta on saatavissa tarpeen mukaan omalta opinto-ohjaajalta. Ohjaus on prosessi ja opintovalintoja tai niiden muutoksia tehdessä myös koulutus- ja uraohjauksen näkökulma on aina läsnä. Lukioiden opinto-ohjaajat osallistuvat osaltaan yhteisölliseen opiskelijahuoltotyöhön ja tekevät yhteistyötä opiskelijahuollollisiin tai opetuksen järjestämiseen liittyvien asioiden osalta eri toimijoiden kanssa (erityisopettaja, terveydenhoitaja, lukiokuraattori, lukiopsykologi jne) niin koulun sisällä kuin ulkopuolellakin. Sidosryhmäyhteistyö niin korkea-asteen, työelämän kuin julkishallinnon tahojen kanssa on myös tärkeä osa opinto-ohjaajien työtä. Opinto-ohjaajat ohjaavat ja neuvovat opiskelijoita myös ylioppilaskirjoituksiin liittyvissä kysymyksissä ja ilmoittautumisessa.

Opinto-ohjauksessa on kaksi pakollista opintojaksoa, *OP01 Minä opiskelijana* ja *OP02 Jatko-opinnot, työelämä ja tulevaisuus*. Niiden toteutuksessa on erilaisia käytänteitä lukioittain. Opinto-ohjauksen tunneilla on vierailijoita niin koulun oman henkilöstön osalta kuin ulkopuoleltakin, ja koulutukseen ja työelämään liittyvää tietoutta tarjoillaan opiskelijoille messuilla, koulutusalaesittelyissä ja muissa tapahtumissa. Mahdollisuuksien mukaan opiskelijat osallistuvat lukioaikana myös ainakin yhden päivän työelämään tutustumispäivään. Lukion päättövaiheessa opinto-ohjauksen tunneilla käsitellään mm. yhteishakuun, valmistumiseen ja omaan taloudenpitoon liittyviä teemoja sekä väli vuoden ja kansainvälistymisen mahdollisuuksia. Osa tunneista voidaan järjestää pienryhmäohjauksena.

**Nilsin ja Juankosken lukioiden** yhteisenä opinto-ohjaajana toimii Hannele Hakkarainen. Lisäksi Viherkampukselle on resurssoitu pieni määrä hankeopoa Ella Katajiston työaika. Viherkampuksen opinto-ohjausta toteutetaan seuraavasti:

1. vuositaso: lukio-opiskelun ohjaus ja suunnittelu, yo-kirjoitukset.

Ensimmäisellä vuositasolla on kaksi kokonaista opinto-ohjauksen opintojaksoa (OP01 ja OP05), jotka ovat ensimmäisessä ja neljännessä jaksossa, ja toteutetaan osin ensimmäisen jakson teemajaksolla. OP01-tunneilla perehdytetään uudet lukiolaiset lukio-opintoihin ja koulun käytänteisiin, tehdään LUKI-seulontatesti ja teroitetaan opiskelijoille omien opiskelutapojen löytämisen ja kehittämisen tärkeyttä sekä tutustutaan ylioppilastutkinnon rakenteeseen.

2. vuositaso: jatko-opinnot ja urasuunnittelu, työelämä, itsetuntemus, yo-kirjoitukset

Toisen opinto-ohjauksen opintojaksot (OP02) oppitunnit on jaettu toiselle, kolmannelle ja mahdollisesti neljännelle lukiovuodelle. Toisen vuoden OP02-tunneilla tehdään yo-kirjoitussuunnitelma. Tavoitteena on myös saada opiskelijat entistä paremmin tuntemaan ja ymmärtämään itseään, ja siltä pohjalta aktivoitumaan pohtimaan ammatillista suuntautumista.

3. ja 4. vuositaso: ammatinvalinta, jatko-opintoihin hakeutuminen, yo-kirjoitukset

Abiturienttien opinto-ohjaustunneilla keskitytään yo-kirjoituksiin valmistautumiseen, lukion loppuun saattamiseen ja jatko-opintopaikkojen hakemiseen sekä lukion jälkeiseen elämään. Syyslukukaudella opinto-ohjaajan henkilökohtaisen ohjauksen pääpaino on abiturienttien AVO-keskusteluissa.

Opinto-ohjaajan henkilökohtaista ohjausta tarjotaan läpi vuoden ja siihen voivat hakeutua kaikkien vuositasojen opiskelijat erilaisissa asioissa. Näitä voivat olla mm. opinto-ohjelman muutokset, opiskeluvaikeudet, yo-tutkinnon hajauttaminen ja yksilökohtaiset opintosuunnitelmat sekä elämäntilanteet.

Lukuvuonna 2023–2024 sekä toisen että kolmannen vuoden opiskelijat osallistuvat Itä-Suomen yliopiston ja Savonia-ammattikorkeakoulun jatko-opiskelupäiville. Lukuvuoden aikana lukiolla vierailee eri alojen oppilaitoksia, opiskelijoita, vastavalmistuneita ja kokeneita ammattilaisia esittelemässä opintojaan ja ammattiaan, esittelyt ovat kaikille opiskelijoille avoimia. Lisäksi kevätlukukaudella opiskelijoilla on mahdollisuus käydä opinto-ohjaajan kanssa ensimmäiset AVO-keskustelut.

#### 4.1.1 Ryhmäohjaus

**Ryhmäohjauksen kehittämisryhmä** jatkaa toimintaansa lukuvuonna 2023–2024; tavoitteena on täsmentää ja täydentää ryhmäohjaajien tehtäväkuvaukset vuositasoittain. Ryhmän vastuuhenkilöinä toimivat Päivi Kiiski ja Jutta Mäkisalo.

Keskustan lukioissa jokaiselta vuositasolta on valittu kaksi ryhmäohjauskoordinaattoria ja viherkampukselta yhteensä kaksi koordinaattoria. Ro-koordinaattorit toimivat työparina opintovuosittain. Kaikkien ro-koordinaattoreiden tapaaminen järjestetään kolme kertaa lukuvuoden aikana.

## RO-koordinaattorit

- teemoittavat ryhmänohjaukset jaksoittain
- kutsuvat koolle oman opintovuoden ryhmänohjaajat ja toimivat yhteyshenkilöinä, mutta kaikki ryhmänohjaajat ovat osallistuvat suunnittelutyöhön (tehtävien delegointi)
- kunkin opintovuoden ryhmänohjaajat kokoontuvat yhden kerran jaksossa
- perehdyttävät uudet ryhmänohjaajat lukuvuoden alussa
- koko kaupungin koordinaattorit tapaavat vuositasoittain kolme kertaa lukuvuodessa
- kehittävät työn arvioinnin mittareita (esimerkiksi ryhmänohjausläsnäolojen seuraaminen)
- tekevät muuta kehittämistyötä (kirjallisuuteen tutustuminen ja sopivien koulutusten kartoittaminen)

Pitkiä, puolen tunnin mittaisia ryhmänohjauksia pidetään viisi kertaa vuodessa (ti 5.9., ti 31.10., ti 9.1., ti 27.2. ja ti 23.4.). Lukiokohtaiset ryhmänohjaajien tapaamiset päätetään lukioittain (1 kerta/jakso) ja näissä tapaamisissa suunnitellaan yhdessä jakson ryhmänohjaukset (erityisesti pitkät)

Ryhmänohjaajien tapaamisissa keväällä 2023 esiin tulleita ehdotuksia / toiveita / ajatuksia pyritään kokeilemaan ja kehittämään tämän lukuvuoden aikana:

- Kaikille kaupungin ykkösille on tilattu *Hyvän mielen treenikirja* ja kaikille ykkösten ryhmänohjaajille *Ohjaajan opas*.
- Kaikkiin lukioihin on tilattu yksi kappale Laura Jääskeläisen kirjaa *Ryhmä toimivaksi*.
- Ryhmänohjauskokeilut ovat mahdollisia (esim. pysäkkimuotoinen ryhmänohjaus jossain jaksoissa).
- Kouluun jäävien neloselle jatkavien ro-käytänteet ja ryhmänohjaajan korvaus yhdenmukaistetaan.
- Pohditaan, miten saadaan opiskelijat käymään ryhmänohjauksissa. Ehdotuksia:
  - vastaanotto- tai pysäkkityyppinen yksilöryhmänohjaus (erityisesti abivuonna)
  - oma 1 op:n opintojakso
  - koko vuositason yhteisiä ryhmänohjauksia salissa esimerkiksi kolme kertaa lukuvuodessa
  - vähemmän lyhyitä, enemmän pidempiä ryhmänohjauksia (ei viikoittain)
  - ryhmänohjausasioiden käsittely niin, että etukäteen yksi pienryhmä kerrallaan valmistautuu vastaamaan / keskustelemaan ro-tuokion aiheesta (sovittu pienryhmän kanssa etukäteen)

**Viherkampuksella RO-koordinaattoreina** toimivat Sanna Toivanen ja Laura Wetzell tavoitteenaan kehittää ja koordinoita ryhmänohjausta molemmilla lukioilla.

Koordinaattorien suunnitelmat lukuvuodelle 2023–2024:

- Osallistua Kuopion kaupungin lukioiden ryhmänohjauksen kehittämistyöhön
- Kutsua koolle oman opintovuoden ryhmänohjaajat kerran jaksossa ja toimia yhteyshenkilönä
- Tuoda kaupunkitasolta tietoa ja ideoita omien koulujen ryhmänohjauksiin.
- Tehtävien delegointi, kaikki ryhmänohjaajat osallistuvat suunnittelutyöhön
- Viikkotiedotteen kokoaminen ja julkaiseminen huoltajille
- Mahdollinen raportointi oman koulun ryhmänohjauksista lukioiden yhteistä koontia varten.

#### 4.1.2 Ohjauksen kehittämishankkeet

##### **Opiskelija oman elämänsä ohjaajana-hanke (OPH)**

Kuopion lukiot ovat mukana Opiskelija oman elämänsä ohjaajana -hankkeessa vielä syyslukukauden 2023 ajan. Hanke toteutetaan yhteistyössä Kuopion lukioitoimen, Gradia-lukioiden ja Lahden Gaudia-lukioiden kesken.

Hankkeessa tarkastellaan kriittisesti, kehitetään ja rakennetaan kuvaus opiskelijan opinto-ohjauksen polusta alkaen sujuvasta siirtymästä lukioon ja jatkuen jatko-opintoihin asti. Hankkeessa luodaan suuren lukion laadukas ohjauksen toimintamalli ja siihen liittyvät prosessit, joilla pyritään osaltaan edistämään valtakunnallisesti laadukkaan ohjauksen käytänteiden juurruttamista.

Ohjauksen mallia rakennetaan mm. hyvän ohjauksen kriteereihin (OPH) sekä ELO-verkoston strategiaan ja OPH:n laatuohjelman asiakirjoihin pohjaten. Ohjauksen mallissa täsmennetään eri toimijoiden roolit ohjauksessa, kiinnitetään huomiota mm. ohjauksen oikea-aikaisuuteen ja etsitään ratkaisuja ilmenneisiin kipukohtiin mm. nivelvaiheeseen ja sen tiedonsiirtoon liittyen, pyritään huomioimaan erityistä tukea tarvitsevat ja takaamaan myös heidän osaltaan ohjauksen saavutettavuus. Huomiota kiinnitetään siihen, että opiskelija ohjautuisi oikean tuen äärelle ja saisi laadukasta jatko-ohjausta ja tarvitsemaansa jälkiohjausta.

Opettajia ja opinto-ohjaajia koulutetaan ohjaus- ja uraohjaustaitojen lisäämiseksi.

Hankkeessa pilotoidaan erilaisia työkaluja, mahdollisuuksien mukaan myös digitaalisia, sekä muokataan nykyisiä työkaluja (mm. Wilman HOPS-lomakkeet) toimivammiksi. Keskeistä hankkeessa ja ohjauksen mallissa ja prosessikuvauksessa on opiskelijan aktiivinen rooli omien lukio-opintojensa ja tulevaisuutensa suunnittelussa.

Kuopion lukioiden koordinaattorina toimii Kuopion opinto-ohjaaja Pauliina Pöntinen. Syksyllä 2023 hankkeessa on mukana hänen lisäkseen opinto-ohjaaja Carola Kröger.

**Takaisin yhteiselle lukiopolulle – yhteisöllisesti -hankkeessa (OPH)** kehitetään lukuvuoden 2023–2024 aikana monipuolisesti opiskelijan oppimisen tuen ja ohjauksen muotoja. Aineenopettajien, opinto- ja ryhmäohjaajien sekä opiskeluhuollon toimijoiden yhteistyönä vahvistetaan opiskelijoiden oppimisen taitoja ja resilienssiä – uskoa tulevaisuuteen. Ohjauksen, erityisopetuksen ja opiskelijahuollon yhteistyössä suunnitellaan tallenteita erityisesti ryhmäohjauksen käyttöön. Tallenteiden tekoon osallistetaan opiskelijoita. Hankkeessa toimiva lukioiden yhteinen opinto-ohjaaja Ella Katajisto kohdistaa erityistukea abien tulevaisuusohjaukseen.

##### **Ohjaus Laatuapila-hankkeessa**

Laatuapila-hankkeessa (ks. Luku 2.3) on kevään 2023 aikana määritelty lukiokoulutuksen ydinprosessit, jotka pyritään kuvaamaan lukuvuonna 2023–24. Ohjaus on yksi viidestä lukiokoulutuksen ydinprosesseista. Onnistuneella ohjauksella on suuri vaikutus, sillä pystytään ehkäisemään syrjäytymistä ja pitkällä aikavälillä vahvistamaan työllisyyttä. Ohjauksen ydinprosessi on jaettu ohjaukseen 1) orientaatiovaiheessa, 2) lukio-opintojen aikana, 3) päättymisvaiheessa sekä 4) jälkiohjaus opintojen päättymisen jälkeen. Tavoitteena on kuvata laadukas ohjaus koko opintojen ajan määrittelemällä ohjauksen tavoitteet ja työnjako selkeästi sekä kehittää mittareita ja indikaattoreita ohjauksen arvioimiseen – järjestelmällisen arvioinnin pohjalta toimintatapoja voidaan kehittää. Ohjauksesta vastaavat opinto-ohjaajien lisäksi koko oppilaitoksen henkilökunta sekä tukisidosryhmät.



## 4.2 OPISKELIJAHUOLTO

Kuopion kaupungin lukion opetussuunnitelman mukaiset opiskelijahuoltopalvelut pitävät sisällään kuraattorin, opiskelijaterveydenhuollon ja psykologin palvelut, jotka on mitoitettu siten, että opiskelija pääsee tarvittaessa keskustelemaan henkilökohtaisessa tapaamisessa joko kuraattorin tai psykologin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä tai kiireellisessä asiassa samana tai seuraavana päivänä. Opiskeluhoitopalveluja järjestetään osin lukioiden tiloissa ja ne toimivat pääosin ajanvarausperiaatteella. Opiskeluhoitopalveluista tiedotetaan lukioiden opinto-oppaissa, Wilmassa ja koulun kotisivuilla, ja toimijat esittäytyvät lukuvuosittain uusille opiskelijoille oppitunneilla.

Kuopion kaupungilla on **lukiotoimen opiskeluhoitotyöryhmä**, joka koordinoi lukioiden opiskeluhoitotoimintaa. Lukioiden omat yhteisölliset opiskeluhoitotyöryhmät arvioivat lukion opiskeluhoitotoimitusta. Yksilökohtaista opiskeluhoitotarvetta arvioidaan jatkuvasti mm. opiskelumenestyksen, erityisen tuen tarpeen ja mahdollisen muun huolen perusteella. Ryhmänohjaajat seuraavat opiskelijoiden poissaoloja ja opintojen etenemistä ja ovat keskeisessä roolissa tässä arvioinnissa.

Kuopion lukioilla on yhteinen opiskeluhoitosuunnitelma, jossa kerrotaan tarkemmin, kuinka opiskeluhoito toimii Kuopion lukioissa.

Lukuvuonna 2023–2024 Kuopion lukioissa on käytettävissä myös jalkautuvan psykiatrisen sairaanhoitajan palveluita, joka saadaan Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeen kautta.

**Nilsin ja Juankosken lukiossa** lukuvuonna 2023–2024 on saatavilla terveydenhoitajan, koululääkärin ja kuraattorin palvelut. Nilsissä toimii lisäksi jalkautuva psykiatrisen sairaanhoitaja. Psykologia kummallakaan lukiolla ei ainakaan syyslukukaudella 2023 ole, mikä on heikennys opiskelijan saamiin palveluihin ja kuormittaa myös muita opiskeluhoitotoimijoita. Välttämättömät psykologin lausuntoasiat ym. hoidetaan konsultoivien psykologien avulla.

Haasteena Viherkampuksella on koulun toimijoiden näkökulmasta myös se, että lukiot kuuluvat hyvinvointialueella eri toiminta-alueisiin, mistä syystä opiskeluhoitotoimivat eri henkilöt. Lukuvuonna 2023–2024 onkin päätetty lisätä yhteistyötä ja mm. järjestää osa yhteisöllisen opiskeluhoitotyöryhmän kokouksista yhdessä. Viherkampuksen yhteisöllisille opiskeluhoitotyöryhmille on kalenteroitu lukuvuodelle 2023–2024 kummallekin lukiolle neljä kokousta.

**YOH! – Yhteisöllisen opiskeluhoitotoiminnan kehittämishanke (OKM).** Yhteisöllisen opiskeluhoitotoiminnan vahvistaminen ja kehittäminen Kuopion kaupungin perusopetuksessa ja lukio-opetuksessa -hankkeen tavoitteena vuodelle 2023 on

- tasalaatuisen yhteisöllisen opiskeluhoitotoiminnan vahvistaminen ja kehittäminen,
- oppilaitoksen toimintakulttuurin ja henkilöstön osaamisen kehittäminen yhteisöllisen opiskeluhoitotoiminnan näkökulmasta sekä
- opiskeluhoitotoiminnan eri toimijoiden yhteistyön tukeminen

Hankkeen toteutustapa:

- keväällä 2023 tehdyn tilanne- ja tarvekartoituksen pohjalta vahvistetaan ja kehitetään yhteisöllisen opiskeluhoitotoiminnan rakenteita yhdessä oppilaitosten toimijoiden kanssa mm. osallistamalla koulujen ja oppilaitosten yhteisöllisten opiskeluhoitotyöryhmien tapaamisiin
- määritellään eri toimijoiden vastuut osana yhteisöllistä opiskeluhoitotoimintaa
- järjestetään koulutuspäivä yhteisöllisen opiskeluhoitotoiminnan eri toimijoille syyskuussa 2023

Hanketta koordinoivat Saara Pellinen ja Tarja Ärväs. Lisätietoa vuoden 2023 hankkeesta sekä hankkeen mahdollisesta jatkosta lukuvuodelle 2024–2025 löytyy hankkeen kotisivuilta: [Yhteisöllisen opiskeluhuollon hanke 2023 \(peda.net\)](#)

### 4.3 MUUT TUKITOIMET

**Lupa-paja** on Takaisin yhteiselle lukiopolulle – yhteisöllisesti -hankkeen puitteissa toteutuva uusi tukimuoto, jota pilotoidaan Kuopiossa lukuvuonna 2023–2024. Lupa-pajan toiminnalle on jo haettu ja saatu jatkorahoitusta, joten toimintaa tullaan jatkamaan myös pilottivuoden jälkeen (Lupaus – Kuopion lukiopajan kokonaisvaltaisen valmennusmallin kehittämishanke (ESR)).

Lupa-paja on lukiokoulutuksen vahvimpia tukimuotoja, jonka tavoitteina on lukio-opintojen keskeyttämisen ennaltaehkäisy ja lukio-opiskelun kokonaisvaltainen eteenpäinvieminen. Valmennuksellisenä tavoitteena on nuoren sosiaalinen vahvistaminen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukemiseksi. Tavoitteena on, että opiskelija on pajalla yhden lukiojakson verran, minkä jälkeen hän palaa omaan lukioonsa jatkamaan opintojaan.

Opiskelija voi toimintakykynsä mukaisesti käydä pelkästään pajaopinnoissa tai suorittaa yhtä aikaa opintojaksoja omalla lukiollaan. Lukio-opinnot pajalla noudattavat lukioiden yleistä opetussuunnitelmaa. Jokainen opiskelija etenee oman opon kanssa laaditun henkilökohtaisen oppimissuunnitelmansa mukaisesti. Lukio-opintoja ohjaavat aineenopettajat. Opinto-ohjaaja Mirka Palviainen auttaa opintojen suunnitteluun liittyvissä asioissa ja erityisopettaja Hanna-Maria Antikainen oppimiseen liittyvien haasteiden ratkaisussa. Pajan henkilökunta arvioi tapauskohtaisesti jokaisen nuoren tuen tarpeen ensimmäisen jakson loppupuolella.

**Oppivelvollisuuslakiin liittyvää ohjausta** Kuopion lukiolle tarjoavat oppivelvollisuuskoordinaattori Loviisa Silmäri ja oppivelvollisuusasiantuntija Maiju Honkanen. He auttavat ja ohjaavat oppivelvollisuuteen liittyvissä kysymyksissä yleisellä tasolla sekä opiskelijakohtaisesti. Työskentely lukioiden henkilöstön kanssa on konsultatiivista ja ennakoivaa. Oppivelvollisuuskoordinaattori ottaa vastaan oppivelvollisuuden keskeyttämishakemukset, jos keskeytyksen perusteet ovat terveydelliset tai opiskelijan elämäntilanteeseen liittyvät muut painavat syyt. [Oppivelvollisuus - Kuopio](#)

### 4.4 TURVALLISUUS JA YHDENVERTAISUUS

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että yhdenvertaisuus toteutuu ja Kuopion lukiolla on yhteinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Opiskelijoiden hyvinvoinnin ja opiskelukyvyn edistäminen ja niiden tukeminen on koko oppilaitoksen henkilöstön tehtävä.

Kuopion lukioiden opiskeluhuoltosuunnitelmassa on kuvattu toimia turvallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämiseksi. Opiskelijat perehdytetään tiloihin ja välineisiin opintojen alussa. Tilojen siisteydestä ja tarkoituksenmukaisuudesta huolehditaan yhteistyössä koulukiinteistön henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa.

Puutteista kerätään palautetta ja niihin reagoidaan. Esteettömyys ja saavutettavuus huomioidaan tilojen suunnittelussa ja käytössä. Toimintaan liittyvät vaarat on arvioitu jokaisessa lukiossa ja niitä ehkäistään suunnitelmallisesti.

Kaikille lukioille on nimetty turvavastaavat, ja jokaisessa koulukiinteistöissä toimii oma turvallisuusryhmä, joka vastaa turvallisuussuunnitelman laatimisesta ja päivittämisestä. Turvallisuusryhmä suunnittelee ja toteuttaa lukuvuosittaiset pelastusharjoitukset sekä henkilöstön koulutukset.

Kuopion kaupungin koulujen riskien ja vaarojen arvioinnissa ja ennaltaehkäisyssä käytössä on wPro-sovellus. Tavoitteena on lukuvuoden 2023–2024 aikana päivittää sovelluksen tiedot kaikissa lukioissa. Tämän sovelluksen kautta tehdään myös ilmoitukset työtapaturmista, läheltä piti -ilmoitukset, väkivaltailmoitukset ja uhkatilanneilmoitukset.

**Viherkampuksella turvavastaavina** toimivat Risto Smolander (päävastuu Juankosken lukio) ja Arja Suomalainen (päävastuu Nilsiä lukio). Lukuvuonna 2023–2024 tavoitteena on säilyttää työympäristö turvallisena ja pitää henkilökunta ja opiskelijat ajan tasalla turvallisuusasioissa, jotta jokainen osaa toimia hälytyksen tai turvallisuusuhkan sattuessa sovitulla tavalla. Lisäksi tarkastellaan kriisiviestinnän kehittämistä. Turvavastaavat osallistuvat ennaltaehkäisevän turvallisuustiedon päivittämiseen wPro-sovellukseen.

Turvavastaavien suunnitelmat lukuvuodelle 2023–2024:

- Päivitetään tarvittaessa turvallisuussuunnitelmat ja tarkistetaan, onko kiinteistöissä turvallisuuspuutteita.
- Järjestetään syksyllä poistumisharjoitus / pelastautumisharjoitus yhdessä yläkoulun kanssa.
  - Nilsiä 12.9.2023
  - Juankoski 24.10.2023
- Järjestetään turvallisuuskävelyt uusille opettajille ja annetaan heille turvallisuusohjeet. Ohjeistetaan RO:t tekemään turvallisuuskävely opiskelijoille ja antamaan ohjeet siitä, miten toimitaan hälytyksen sattuessa.
- Sovitaan, miten toimitaan / viestitään tilanteessa, jossa kouluun kohdistuu ulkoinen uhka tai vaaratilanne.

#### 4.5 OPISKELIJOIDEN OSALLISUUS TOIMINNAN SUUNNITELUSSA JA KEHITTÄMISESSÄ

Osallisuus ja yhteisöllisyys ovat tärkeä osa lukion toimintakulttuuria, ja ne vahvistavat yksilön ja yhteisön hyvinvointia. Lukiokoulutuksen tavoitteena on, että jokainen opiskelija kokee kuuluvansa itselle merkitykselliseen ja tärkeään yhteisöön. Kuopion lukioissa yhteisöllisyyttä edistetään monenlaisilla toimenpiteillä, mm. myönteisellä ja kannustavalla opiskeluilmapiiirillä, ryhmäytymisellä opintojen alkuvaiheessa, ryhmänohjaajien aktiivisella toiminnalla koko opintojen ajan ja koko koulun yhteisillä tilaisuuksilla kuten juhlilla ja erilaisilla teemapäivillä.

Osallisuutta vahvistetaan myös tarjoamalla erilaisia mahdollisuuksia vaikuttaa lukion toimintaan ja kehitykseen sekä omiin valintoihin. Lukion toiminta perustuu opiskelijälähtöisyyteen, joka vahvistaa opiskelijan omaa toimijuutta, kehitystä ja oppimista. Lukion erilaiset toimintatavat rohkaisevat opiskelijoita

aktiiviseen toimintaan ja osallistumiseen. Myös opetuksessa hyödynnetään osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia menetelmiä.

**Nilsin ja Juankosken lukioissa** opiskelijoita kannustetaan aktiiviseen yhteisölliseen toimintaan. Toimintafoorumia ovat mm. opiskelijakunta, tutorit ja hyvinvointitutorit sekä vuositasen mukaiset työryhmät. Opiskelijaedustajat ovat aina tervetulleita mukaan opettajien palaveriin ja tiimien toimintaan. Viherkampuslukioiden opiskelijakunnan hallitukset ja tutorit tekevät yhteistyötä keskenään sekä Lukiolaisten liiton kanssa. Rehtori käy tarvittaessa opiskelijakunnan hallituksen kokouksissa ja kuulee opiskelijoita heitä koskevista asioista. Uutena toimintamallina kokeillaan myös noin kerran jaksossa järjestettävää rehtorien ja apulaisrehtorin "kyselytuntia". Opiskelijakunnan ja tutorien ohjaajina toimivat lukuvuonna 2023–2024 Sanna Parni ja Sanna Toivanen.

Opiskelijoiden laaja-alaisen hyvinvoinnin tueksi jatketaan myös hyvinvointitutor -toimintaa. Hyvinvointitutorit tuovat koulun arkeen pieniä hyvinvointia edistäviä tempauksia ja osallistuvat teemapäivien järjestelyyn. Hyvinvointitutoreita ohjaavat Martti Lukka ja Anu Puustinen.

Opiskelijakunnan ja tutorien ohjaajien tavoitteet lukuvuodelle 2023–2024 :

- Ohjata tutoreita toimimaan vertaisohjaajina lukion aloittaville ja lukioon tutustuville opiskelijoille, toimimaan markkinoinnin apureina sekä suunnittelemaan ja järjestämään yhteisöllistä toimintaa.
- Ohjata opiskelijakuntien toimintaa ja toimia linkkinä opiskelijakuntien ja opettajakunnan välillä

Suunnitelmat lukuvuodelle 2023–2024 :

- Tutorit järjestävät Nilsissä mm. rentoiluvälkkiä, laskiaisriehan ja ystävänpäivätempauksen.
- Tutorit järjestävät Juankoskella teemapäiviä ja tapahtumia mm. Halloween, laskiainen ja ystävänpäivä
- Uusien tutoreiden valinta ja koulutus keväällä 2024
- Opiskelijakunta järjestää molemmilla lukiolla mm. taksvärkkikeräyksen, jaksovaihtokahvit ja lukion liikuntapäivän.

## 4.6 HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ LUKIOYHTEISÖN TOIMINTA

Hyvinvointia edistävän lukioyhteisön ominaisuuksia ovat esimerkiksi seuraavat:

- Opiskelu- ja työympäristö on fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti terve ja turvallinen.
- Ihmiset kohdataan yksilöinä yhteisön tarpeet huomioiden.
- Viestintä on avointa ja saavutettavaa.
- Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä vaalitaan (esim. perinteet, yhteiset tapahtumat).
- Lukioyhteisössä on selkeät yhteiset pelisäännöt.
- Työelämätaitoja edistetään hyvinvoinnin näkökulmasta.
- Hyvinvoinnin edistämistä suunnitellaan yhteistyössä.
- Kiusaamista ennaltaehkäistään ja siihen puututaan.
- Välituntiaktiviteetit, istumisen tauottaminen ja ergonomiset työpisteet.
- Hyödynnetään hyvinvointia tukevia ja edistäviä hankkeita (esim. Meijän lukio).
- Seuranta ja arviointia toteutetaan esim. säännöllisesti toteutettavilla hyvinvointikyselyillä.

**Viherkampuksella koulun yhteisöllisissä tapahtumissa** pyritään tasapainoon lukioiden perinteiden ja omaleimaisuuden säilyttämisen ja toisaalta yhteistyön rakentamisen välillä. Lukiovuoden 2023–2024 perinteisistä tapahtumista lukiokohtaisina järjestetään opiskelijoiden toiveesta ainakin lakkiaiset, vanhojen päivä, penkkarit ja potkiaiset. Yhteisinä toteutetaan lukion aloittaneiden leirikoulu, puurojuhla sekä talviliikuntapäivä.

### **Nuorten jaksaminen ja hyvinvointi Itä-Suomessa -hanke (ESR)**

Kuopion lukiot kuuluvat Meijän lukio – Nuorten jaksaminen ja hyvinvointi Itä-Suomessa-hankkeen piiriin. Hankkeen tavoitteena on lisätä nuorten hyvinvointia ja jaksamista kokonaisvaltaisesti. Hanke kohdentuu nuorten mielen hyvinvoinnin edistämiseen sekä syrjäytymisen ja pudokkuuden riskien tunnistamiseen ja ehkäisemiseen. Hankkeen avulla tuetaan ja vahvistetaan nuorten elämänhallintaa, itseohjautuvuutta ja sosiaalisia taitoja ja tunnetaitoja, ehkäistään syrjäytymistä ja turvattomuutta sekä lisätään osallisuutta ja motivaatiota. Hanke painottaa ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä ja nuorten osallisuuden lisäämistä.

Hankkeessa on kartoitettu nuorten toiveet hyvinvointia lisäävälle toiminnalle, koulujen jo olemassa olevat hyvät käytänteet sekä opettajien toiveet osaamisen lisäämiselle. Näiden pohjalta luodun palvelurepertuaarin toiminnoista Kuopion lukioissa on toteutettu mm seuraavia:

- Fyysiset palvelut: retket, lajikokeilut, luonto- ja seikkailuliikuntatapahtumat, rentoutustuokiot
- Psykkiset palvelut: ajankäytön ja stressinhallinnan oppitunnit, luennoitsijat
- Sosiaaliset palvelut: kevättempaukset, ryhmäytyspäivät, koko koulun leffaillat, lautapeli- ilta, tutorkoulutukset, LUMA-kahvila
- Digitaaliset palvelut: hyvinvointibotti, sähköinen hyvinvointimateriaali, tutorin käsikirja ja tutorin vuosikello, 50 vinkkiä nuorten hyvinvoinnin ja jaksamisen tueksi
- Tiedollisen tuen palvelut: hyvinvointiluennot, älylaitteiden vaikutus nuorten aivoihin -luennot, abi opettaa ykkösiä -pajat

Koulujen toimintakulttuuria on kehitetty kouluille jalkautuneiden hyvinvointivalmentajien avulla. Lisäksi opettajien ja opiskelijoiden osaamista on lisätty aihepiiriin teemoista:

- Opiskelijat: Motivaatiopajat, tutoreiden yhteiskoulutus, QSL-mittaus
- Opettajat: Motivaatiokaupunki, mininepsy, RSMP-motivaatiovalmennus, QWL-mittaus, tiimivalmennus

Nämä edellä mainitut hanketoiminnot jatkuvat Kuopion lukiossa vielä syyslukukauden 2023 ajan, ja rahoitusta jatkohankkeelle on jo haettu. Hankkeen projektipäällikkönä toimii Sanna Oikari, ja lisäksi hankkeessa toimivat hyvinvointivalmentajat Mari Käpykangas, Jasmin Riekkinen ja Meiju Tiirikainen.

**Nilsin ja Juankosken lukioissa Meijän lukio -hanketoimintaa** syyslukukaudella 2023 on ainakin

- teemajakson opettajien koulutus
- teemajakson leirikoulu
- Viherkampuksen hyvinvointi-iltapäivä 8.11.2023

## 5 HENKILÖSTÖ

---

### 5.1 HENKILÖSTÖN OSAAMINEN JA SEN KEHITTÄMINEN

Lukioiden opetushenkilöstön osaaminen on yksi keskeinen laatutekijä. Opettajien osaamisen kehittämisen tueksi on tänäkin lukuvuonna tarjolla mm. Opetushallituksen, Kuopion kaupungin ja lukiotoimen järjestämiä koulutuksia. Lisäksi monet Kuopion lukioiden hankkeet tarjoavat erilaisia kouluttautumis- ja vertaisoppimisen mahdollisuuksia.

#### **Pedagogiset valmentajat**

Kuopion lukioiden pedagogiset valmentajat toimivat jokaisessa lukiossa kouluttajina ja tutoreina tavoitteenaan kehittää tieto- ja viestintätekniiikan hyödyntämistä oppimisen tukena. Lukuvuonna 2023–2024 valmentajat tarjoavat koulutuksia tekoälystä, pelillisyydestä, kuten pedagogisista pakopeleistä ja virtuaalimaailman käytöstä, Moodlen käytöstä, oppimisanalytiikasta, videoiden ja podcastien tuottamisesta ja kaikkineen digitaalisten opetus- ja oppimismenetelmien käytössä. Pedagogisina valmentajina toimivat Matti Lähtevänoja, Jutta Mäkisalo ja Riikka Salminen.

Kuopion lukioiden opettajien on mahdollista hakea **yksilölliseen pedagogiseen valmennukseen**, joka panostaa opettajien henkilökohtaisen valmentamisen kautta opettajien pedagogisten ja digitaitojen kehittymiseen. Pedagoginen valmennus mahdollistaa opettajan näkemisen ja tukemisen yksilönä ja kokonaisvaltaisesti. Valmennuksen ydinajatuksena on samalla huomioida opettajan hyvinvointia. Hyvinvoivat opettajat voivat tuottaa hyvinvoivaa opetusta ja koulutusta myös oppijoiden suuntaan. Lukuvuonna 2023–2024 mahdollisuus osallistua tähän prosessiin on tarjottu kymmenelle opettajalle. **Viherkampukselta** valmennukseen osallistuvat Martti Lukka ja Marjo Partanen.

#### **Aineryhmäagenttien toiminta**

Kuopion lukioiden opettajat valitsevat jokaisessa aineryhmässä yhteistyötä koordinoivan opettajan eli aineryhmäagentin. Yhteensä agenteja on 15. Aineryhmäagenttien tehtävänä on kutsua koolle ja valmistella yhteisiä tapaamisia, tiedottaa aineryhmän jäsenille esimerkiksi ajankohtaisista koulutuksista, suunnitella mahdollinen työelämään tutustumisvierailu sekä toimia aineryhmän linkkinä lukioiden johtotiimin suuntaan. Agenttien yhteistyörehtorina toimii Mika Strömberg.

Lukuvuonna 2023–2024 aineryhmät kokoontuvat neljä kertaa seuraavasti:

- 8.8.2023 (veso): Aineryhmäagenttien valinta, lukuvuoden tavoitteiden tarkentaminen ja opettajuuden pohdintatehtävät
- 14.11.2023: Aineryhmän sisällä hyvien käytänteiden jakaminen ja yhteisten tavoitteiden mukainen työskentely
- 10.1.2024: Aineryhmän sisällä hyvien käytänteiden jakaminen, yhteisten tavoitteiden mukainen työskentely ja oppimateriaalien valinnan valmistelun aloitus
- 10.4.2024: Esitys oppimateriaaleista ja lukuvuoden aineryhmän toiminnan arviointi.

## Erasmus+-liikkuvuudet

Kuopion kaupungin lukiot muodostavat yhdessä Erasmus+-akkreditoitun liikkuvuuskonsortion. Konsortio järjestää korkealaatuisia liikkuvuustoimintoja ulkomailla sekä Kuopion kaupungin lukioiden henkilöstölle että opiskelijoille. Konsortion akkreditointi on voimassa 31.12.2027 saakka. Akkreditoitun konsortion kansainvälinen toiminta täyttää Euroopan komission laatuvaatimukset.

Akkreditoinnin myötä Erasmus+-liikkuvuuksien rahoitus on taattu akkreditoinnin voimassaoloajalle. Rahoitus liikkuvuuksille haetaan vuosittain.

Konsortion järjestämät kansainväliset liikkuvuustoiminnot tarjoavat Kuopion kaupungin lukioiden henkilöstölle sekä ammatillisia että henkilökohtaisia kehittymismahdollisuuksia. Henkilöstö voi osallistua job shadowing -jaksolle, opetusjaksolle tai itse valitsemaalleen kurssille. Erasmus+-akkreditoinnin kautta rahoitetaan myös ryhmäliikkuvuuksia, joihin opettaja osallistuu opiskelijaryhmän kanssa.

Erasmus+-akkreditoinnin koordinoivana opettajana toimii Mari Hahtala-Pirskanen, ja lisäksi kaikille lukioille on valittu omat Erasmus+-vastuuopettajat. Viherkampuksen vastuuopettajana toimii Marjo Partanen.

## Henkilöstön osaamisen kehittäminen Viherkampuksella

Viherkampuksen kehittämisen kannalta keskeistä on varmistaa opetushenkilöstön digitaalinen osaaminen, erityisesti etä- ja hybridiopetuksessa. Opettajille tarjotaan digipedagogista tukea digitiimiltä ja teknistä tukea TVT-vastaavilta. Digitutorit järjestävät koulun sisäisiä koulutushetkiä erilaisista digitaalisista opetus- ja oppimistyökaluista. Koko opetushenkilöstön yhteisenä koulutuksena jatkuu syyslukukauden 2023 ajan eOppimiskeskuksen järjestämä ja Itä-Suomen lukioiden laatuhanke (luku 2.3) rahoittama Hybridipedagogiikan koulutuskokonaisuus, johon osallistumiseen on varattu yhteistä aikaa mm. YT-aikana ja taksvärkkipäivänä 27.10.2023.

Nilsin ja Juankosken opettajia kannustetaan osallistumaan myös kaupunkitasoiseen aineryhmätoimintaan ja muihin kaupungin yhteisiin koulutuksiin. Viherkampuksen koulusihteereille mahdollistetaan yhteiset tapaamiset sekä osallistuminen lukiosihteerien kokouksiin, jolloin osaamisen jakaminen samanlaista työtehtävää hoitavan kollegan kanssa mahdollistuu.

Rehtori käy uusien opettajien kanssa tulokeskustelut lokakuussa ja kehityskeskustelut koko henkilökunnan kanssa talven aikana. Myös tiimien / työparien kehityskeskusteluja voidaan järjestää.

## 5.2 TYÖHYVINVOINTI JA SEN KEHITTÄMINEN

Kaikille Kuopion lukioille on valittu työhyvinvointivastaavat eli **Tyhy-pari**. Tyhy-vastaavat päivittävät lukion työhyvinvointisuunnitelman, koordinoivat sen mukaista toimintaa ja seuraavat suunnitelman toteutumista. He osallistuvat yhteisiin koulutuksiin ja tiedottavat työyhteisöä työhyvinvointiin liittyvissä asioissa. Tyhy-pari ideoi työhyvinvointia edistävää yhteistä toimintaa ja osallistaa työyhteisön jäseniä mukaan sen suunnitteluun ja toteutukseen. Tyhy-vastaavat voivat olla mukana myös päivittämässä lukion WPro-riskienhallintasovelluksen tietoja yhdessä rehtorin kanssa.

**QWL-mittaus.** Kokeilemme Kuopion lukioissa lukuvuonna 2023–2024 Lapin Yliopistossa kehitettyä Quality of Working Life -menetelmää, jonka tarkoitus on parantaa työelämän laatua, johtamista ja työhyvinvointia. QWL:n idea on, että samalla kun kehitetään hyvinvointia, kehittyy myös tuottavuus.

Quality of Working Life -pilotissa on tarkoitus kokeilla toivottavasti opetusalan hyvinvointijohtamiseen soveltuvaa, tiedolla johtamista tukevaa työkalua. Toimenpiteinä ovat mm. työelämän laadun (QWL) mittaus, henkilöstötuottavuuden analyysi, Tuottava esimies -valmennus, AIMO-tekoälypilotti, työelämän laadun verkkovalmennus esihenkilöille. Hankkeelle saatiin rahoitus Opetusalan ammattijärjestön Työhyvinvointirahastosta.

Tavoitteena on työelämän laadun parantaminen johtamisen ja esihenkilötyön kehittymisen sekä vuorovaikutuksen lisääntymisen kautta. Säännöllisten mittausten avulla saadaan dataa henkilöstön hyvinvoinnista ja esihenkilötyön vaikuttavuudesta. Esihenkilövalmennuksen avulla saadaan kehitettyä työyhteisöä ja lisätään työhyvinvointia. Tarkoitus on aloittaa pitkäjänteinen kehittämistyö, jossa kehitetään opettajien hyvinvointia ja sitä kautta myös opiskelijoiden hyvinvointia. Näin kehittämistyö saadaan kytkettyä myös Kuopion lukioden omaan hyvinvointihankkeeseen.

**Nilsin ja Juankosken lukioissa** lisähaastetta työhyvinvoinnin ylläpitämiseksi tuo uuden toimintamallin toteutus sekä etäopetus ja siirtymät lukioden välillä. Lisäksi pienen yksikön pysyvänä haasteena on erilaisten vastuutehtävien jakaminen mahdollisimman tasapuolisesti. Nämä seikat huomioidaan lukuvuonna 2023–2024 edelleen mm. niin, että jätetään mahdollisuuksien mukaan muuta kehittämistyötä vähemmälle, etsitään ja otetaan käyttöön työntekoa helpottavia toimintamalleja ja jaetaan avoimesti ajatuksia ja kokemuksia.

Viherkampuksen yhteisenä tyhy-parina jatkavat Sanna Parni ja Anne Pitkänen. Toiminnan tavoitteena on edistää kahden lukion pienen työyhteisön työhyvinvointia ja tuoda esiin työhyvinvointia tukevia ja kuormittavia tekijöitä. Työhyvinvointitoiminta on sisällöltään työyhteisöä kokoavaa ja työyhteisön jäsenten omaa työhyvinvointia tukevaa.

Tavoitteet lukuvuodelle 2023–2024 :

1. Yhteisten pelisääntöjen ja toimintatapojen kehittäminen edelleen (tehtävien jakaminen sisällytetään tähän)
2. Kollegoiden kohtaamisen lisääminen työpäivän aikana

Suunniteltua toimintaa lukuvuodelle 2023-2024:

- Tyhy-raham hakeminen tyhy-valmennusta/työhyvinvointia varten
- kokoava virkistystoiminta, työpäivien sisällä tapahtuvan kohtaamisen tukeminen ja mahdollistaminen sekä työssä jaksamista lisäävä hyvinvointitoiminta.
- syksyn tyhystartti Juankosken ruukkialueella
- syksyille suunniteltu ”yllätysohjelmaa”, kuten esimerkiksi yhteinen elokuvaan lähtö, lautapeli-ilta
- yhteiset pikkujoulut ja viikoittaiset etäkahvit (2.jaksosta)
- kannustetaan pitämään pieniä palavereja kävelykokouksina



## 5.3 HENKILÖSTÖN OSALLISUUS TOIMINNAN SUUNNITTELUSSA JA KEHITTÄMISESSÄ

Lukioiden henkilöstöä osallistetaan yhteiseen suunnitteluun ja kehittämiseen mm. järjestämällä yhteisiä koulutustilaisuuksia ja yhteisellä tiedottamisella. Lukuvuonna 2023–2024 lukiotoimen yhteisiä tilaisuuksia ovat ainakin Veso-koulutukset 8.8.2023 (läpileikkaus lukiotoimen ajankohtaisista asioista) ja 24.10.2023 (laatutyö). Laatutyöhön liittyen lukioiden vuosisuunnittelua kehitetään entistä osallistavammaksi, mistä esimerkkinä on tämä vuosisuunnitelma, jonka laatimiseen on osallistunut laaja joukko lukioiden henkilöstöä ja yhteistyökumppaneita.

Kuopion lukiotoimi tarjoaa myös yksilötasolla monipuolisia mahdollisuuksia osallistua kehittämistyöhön erilaisissa vastuutehtävissä. Näitä on tarjolla monissa hankkeissa ja kehittämisprojekteissa sekä lukioiden että koko lukiotoimen tasolla.

**Viherkampuksen** yhteinen viikkoinfo ja aamupalaverit pidetään perjantaiamuisin klo 8–9. Pidempiä opettajainkokouksia järjestetään muutamia kertoja lukuvuoden aikana, ja huomioidaan tässä myös Kuopion lukiotoimessa yhteisesti sovitut kokousaikataulut. Palaverit toteutetaan yleisimmin hybridinä, jotta molemmissa työpisteissä työskentelevät opettajat ja henkilökunta pääsevät osallistumaan niihin. Pidemmissä kokouksissa pyritään ainakin joitain kertoja myös kokonaan lähitoteutukseen.

## 6 SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖ JA KUMPPANUUDET

---

### 6.1 YHTEISTYÖ TOISTEN LUKIOIDEN KANSSA

#### **NEST-keskus**

Kuopion lukiotoimi hallinnoi laajaa NEST-keskusta, joka on Itä-Suomen lukioiden kansainvälistymistä, hanketoimintaa ja työelämäyhteistyötä tukeva verkosto. Lisätietoa NEST-keskuksen sivuilta. [Toimintamme | NestCentre](#)

#### **Viisiapilaverkosto**

Kuopion lukiotoimi on mukana viiden lukiokoulutusta järjestävän tahon verkostossa (Viisiapila), joka mahdollistaa lukiokoulutuksen kehittämisen isojen kaupunkien näkökulmasta. Verkoston kanssa on haettu erilaisia lukiokoulutuksen kehittämishankkeita ja näitä on meneillään lukuvuoden 2023–2024 aikana laatu- ja saavutettavuushankkeena.

#### **LUKE-verkosto**

LUKE-verkosto on kaikille lukioille avoin valtakunnallinen ja alueellinen yhteistyöverkosto. LUKE-toiminta tukee lukiokoulutuksen uudistamista ja lukioiden yhteistyötä.

Lukioiden kehittämisverkoston tarkoituksena on edistää lukiokoulutuksen uudistamista, lukiolainsäädännön tavoitteiden toteuttamista sekä vuonna 2021 käyttöön otettujen opetussuunnitelmien toimeenpanoa. Lukioiden opetushenkilöstöä ja johtoa tuetaan toimintakulttuurin muutoksessa sekä pedagogiikan ja

oppimisympäristöjen kehittämisessä. Lisäksi kokeillaan ja levitetään lukioiden korkeakoulu- ja työelämäyhteistyöhön ja kansainvälisyyteen liittyviä käytäntöjä ja toimintamalleja.

(<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/luke-lukioiden-kehittamisverkosto>)

Itä-Suomen aluekoordinaattoreina toimivat rehtorit Päivi Kiiski ja Ensio Vatanen. Alueverkosto järjestää koulutuksia sekä yhteisiä LUKE-aamukahveja muutaman kerran lukuvuodessa.

## 6.2 MUU OPPILAITOS- JA TYÖELÄMÄYHTEISTYÖ

**Kuopion alueen toisen asteen koulutuksen yhteistyöryhmä** koordinoi vuosittain yhdessä tuotettavia tapahtumia peruskoululaisille ja kehittää nivelvaiheen toimintoja. Kuopion toisen asteen yhteistyöryhmän muodostavat toisen asteen koulutusta tarjoavat oppilaitokset: Kuopion kaupungin lukiot, Savon ammattiopisto, Palvelualan opisto PAOK, Ingmanedu, Kuopion konservatorio ja Pohjois-Savon opisto. Ryhmä kokoontuu 4–5 kertaa vuodessa. Tärkeimpänä tehtävänä on edistää oppilaitosten välistä yhteistyötä ja jakaa ajankohtaisia asioita. Ryhmässä sovitaan avoimien ovien ajankohta sekä huoltajien illan ajankohta ja sisältö. Lukuvuonna 2023–2024 Kuopion lukioiden edustajina ovat lukio-opetuspäällikkö Jukka Sormunen, rehtori Mika Strömberg sekä opinto-ohjaajat Henri Huovinen ja Anne Siven. [Toisen asteen yhteistyö - Hae lukioon](#)

**Kuopion lukioiden työelämä- ja korkeakouluviikko** toteutetaan ensimmäistä kertaa kevätlukukaudella 2025. Ideana on, että opiskelijat suorittavat yhden viikon aikana työelämään tutustumisen (1.vuositaso) tai korkeakouluopintoja (2. vuositaso). Lukuvuoden 2023–2024 aikana viikon toteutusta suunnitellaan työryhmässä, jonka tavoitteena on luoda kontaktit yrityksiin ja muihin työpaikkoihin ja suunnitella viikon käytännön toteutus. Työryhmän vetäjänä toimii lehtori Maija Tusa ja vastuurehtorina Mika Strömberg. Ryhmään kuuluvat lisäksi opettajat Martti Lukka, Niko Noponen ja Sari Tirkkonen, opinto-ohjaajat Annika Jonninen ja Reetta Varis sekä lukio-opetuspäällikkö Jukka Sormunen.

Lukioiden opettajat toteuttavat työelämä- ja korkeakoulu yhteistyötä **TET-vierailujen** muodossa. Aineryhmäagentit ovat päävastuussa näiden vierailujen toteuttamisessa.

### **Viherkampuksen yhteistyö Kuopion ja lähialueen yläkoulujen kanssa**

Viherkampuksella yläkouluyhteistyö on erityisesti markkinointi- ja viestintätiimin vastuulla. Markkinointitiimin tavoitteena on viestiä vierailujen, yhteistyön, esittelyjen ja mainosten avulla lähialueen ja erityisesti Nilsiä ja Juankosken yläkouluille mahdollisuudesta opiskella toisella asteella Nilsiä ja Juankosken lukioissa. Lukuvuonna 2023-2024 tiimissä toimivat Martti Lukka (tiiminvetäjä), Hannele Hakkarainen, Arja Suomalainen ja Laura Wetzell. Lisäksi sosiaalisen median tiedottamista hoitaa Marjo Partanen, kotisivuja Risto Smolander ja kuvallista viestintää Nilsiä yhtenäiskoulun kanssa yhteinen kuvataiteen opettaja Johanna Hänninen. Markkinointitiimin suunnitelmat päivitetään vuosikelloon.

Tavoitteet lukuvuodelle 2023–2024:

Informoida seuraajiamme ennen kaikkea arjestamme, mutta toki myös juhlistamme. Tavoitteena saada opiskelijoiden elämää näkyviin mahdollisimman monipuolisesti ja saada lukioillemme positiivista näkyvyyttä ja mainetta ja siten kannustaa yläkoululaisia hakeutumaan lukioihimme peruskoulun päätyttyä.

- Markkinointitiimi ja tuutorit vierailevat yläkouluissa ja toisen asteen esittelytapahtumissa esittelemässä lukioiden toimintaa.
- Yläkoulun 9.–8.-luokkalaisille tarjotaan mahdollisuutta suorittaa kokonaan tai osittain lukioiden opintojaksoja. Yhteistyön avulla oppilaat voivat edistää tulevia opintoja ja tutustua lukion toimintaan.
- Yläkoulut vierailevat lukioilla avoimet ovet –tapahtumassa tutustumassa lukioihin ja lukio-opiskeluun.
- Markkinointitiimi julkaisee Juankosken ja Nilsiä keskeisillä paikoilla oleville mainostauluille mainoksen lukioiden toiminnasta.
- Viestinnässä tarvittavaa kuvamateriaalia varten luomme kuvaussuunnitelman, jonka avulla varmistamme valokuvien ottamisen tärkeistä tapahtumista.
- Tuottaa some-julkaisuja säännöllisesti, mielellään viikoittain.

### 6.3 KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

**Erasmus+ -akkreditointi** mahdollistaa Kuopion kaupungin lukioiden kansainvälisen yhteistyön laajentamisen nykyisestään. Tavoitteena on sekä ylläpitää nykyisiä kansainvälisiä verkostoja että luoda uusia yhteistyömahdollisuuksia. Kuopion kaupungin lukiot ovat jo luoneet uusia verkostoja ja yhteistyöhankkeita akkreditoinnin mahdollistamien liikkuvuuksien aikana.

Akkreditoinnin ensimmäisten vuosien aikana Kuopion kaupungin lukioille luodaan yhtenäisiä liikkuvuuksien toteuttamiskäytänteitä. Lukuvuonna 2023–2024 kansainvälisyyden laatukriteerien painopisteenä ovat kansainvälisyystaidot sekä työelämätaidot.

Akkreditoinnin kautta järjestettyjen liikkuvuuksien lisäksi Kuopion kaupungin lukioilla on erillisiä Erasmus+ -hankkeita sekä muita kansainvälisiä yhteistyöhankkeita. Lisäksi kotikansainvälisyys on näkyvä osa lukioiden toimintaa.

**Nilsiä ja Juankosken lukioiden kv-työparina** toimivat lukuvuonna 2023–2024 Marjo Partanen ja Anne Pitkänen. Marjo Partanen on myös Viherkampuksen Erasmus+ - yhteysopettaja.

Kansainvälisyysvastaavien toiminnan tavoitteet lukuvuodelle 2023–2024 :

Tehdä kansainvälisyyttä näkyväksi ja luontevaksi osaksi lukiolaistemme arkea. Mahdollistaa heille osallisuus kansainvälisyydessä sekä itse lähtemällä maailmalle että osallistamalla aktiivisesti meille vierailuille tulevien ulkomaalaisten ohjelman tekemiseen ja osallistumiseen. Näin toivomme voivamme tarjota lukiolaisillemme matalaa kynnystä ponnistaa maailmalle, uskoa omiin kykyihin kommunikoida vierailu kielillä rohkeasti sekä haastaa omaa näkemystään maailmasta. Tämä osaltaan edesauttaa suvaitsevaisuuskasvatusta ja laajakatseisuutta.

Suunnitelmat lukuvuodelle 2023–2024:

Osallistamme opiskelijat saksalaisten vieraidemme vierailuohjelmaan konkreettisesti 21.-28.2.2024 sekä suunnittelun tasolla jo aiemmin. Opiskelijat (20 henkilöä) lähtevät vastavierailulle Saksaan kahden (2) opettajansa kanssa 17.-25.4.2024.

Tämän lisäksi otamme mahdolliset vuoden aikana tulevat vierailijat vastaan lukiollamme ja teemme yhteistyötä heidän kanssaan kulloistenkin mahdollisuuksiemme puitteissa.

## 6.4 YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN KANSSA

Kodin ja koulun yhteistyön tavoitteena on

- varmistaa yhteistyössä opintojen sujuminen,
- tukea aikuistuvan nuoren itsenäisyyden ja vastuullisuuden kehittymistä,
- tukea opiskelijan hyvinvointia ja terveyttä sekä
- huolehtia tukea tarvitsevasta opiskelijasta.

Koulun koko henkilöstö tekee yhteistyötä alaikäisten opiskelijoiden huoltajien kanssa tarpeen mukaan. Yhteistyötä voidaan jatkaa myös täysi-ikäisen opiskelijan luvalla. Yhteistyömuotoja ovat esimerkiksi huoltajienillat, koulun juhlat, ryhmänohjaajan yhteydenpito sekä muut tiedotteet koteihin. Oppivelvollisuuden laajeneminen ja uusi lukiolaki ovat entisestään korostaneet yhteistyön ja tiedottamisen merkitystä. Huoltajat osallistetaan koulun toimintaan ja sen arviointiin mm. kyselyiden avulla.

Kaikille Kuopion lukiolaisten huoltajille luodaan Wilma-tunnukset ja kannustetaan niiden käyttöön. Wilman kautta huoltajia tiedotetaan kouluun liittyvistä asioista, seurataan poissaoloja ja opintomenestystä sekä kutsutaan koululla järjestettäviin tilaisuuksiin. Wilman kautta myös muu yhteydenpito huoltajien kanssa on luontevaa.

**Nilsian ja Juankosken lukioissa** ensimmäisen vuosikurssin huoltajille järjestetään huoltajienillat lokakuun alussa ensimmäisen lukiojakson arviointien valmistuttua. Tavoitteena on tehdä lukio-opiskelua ja lukion henkilökuntaa tutuksi lukion juuri aloittaneiden opiskelijoiden huoltajille. Lukuvuoden 2023–2024 tavoitteena on lisätä huoltajien osallistumista erityisesti ensimmäisen lukiovuoden huoltajien iltoihin. Huoltajien illasta tiedotetaan hyvissä ajoin ja kutsut toimitetaan poikkeuksellisesti myös paperiversiona, jotta tieto varmasti saavuttaisi kaikki huoltajat.

Toisen ja kolmannen vuositason huoltajienillat toteutetaan Viherkampuksella verkkovälitteisesti. Abien huoltajien ilta järjestetään tammikuussa ja 2. vuositason helmikuussa. Näiden tilaisuuksien teemoina ovat aiheena ovat erityisesti ylioppilaskirjoitukset ja jatko-opinnot. Alppivalmennuksessa olevien nuorten huoltajille järjestetään lisäksi erillinen, urheilijoiden erityiskysymyksiin liittyvä verkkotilaisuus lokakuussa 2023.

## 6.5 MUU YHTEISTYÖ

Kuopion lukiotoimen edustajat ovat olleet aktiivisesti mukana erilaisissa valtakunnallisissa kehittämissäryhmissä esimerkiksi OKM:n lainsäädäntötyöhön liittyen. Näitä mahdollisuuksia tullaan jatkossakin hyödyntämään. Lukio-opetuspäällikkö Jukka Sormunen toimii edustajana Kuntaliiton lukiokoulutuksen järjestäjien verkostossa, ja rehtorit Aurora Hansen ja Anna-Maija Tiilikainen jatkavat syksyn 2023 ajan lukiorehtoriverkoston kutsuttuina jäseninä.

Kuopion Klassillinen lukio ja Nilsian lukio ovat jäsenlukioita [Kuopion alueen urheiluakatemiassa](#), joka on Suomen Olympiakomitean hyväksymä huippu-urheiluakatemia. Kuopion alueen urheiluakatemia on maakunnallinen yhteistyöverkosto, jonka tehtävänä on tukea urheilijaopiskelijoiden urheilun ja opiskelun yhteensovittamista.

**Nilsin lukion merkittävä yhteistyökumppani on Tahkon alppikoulu**, jonka kanssa on toimittu yhteistyössä jo vuodesta 1994 alkaen. Tahkon alppikoulua ylläpitää Tahkokuoren koulutus- ja valmennuskeskushdistys ry jäsenyrityksineen, ja koulun toimintaa tukee myös Suomen Olympiakomitea. Tahkon alppikoulu tarjoaa huippu-urheilijaksi tähtäävälle nuorelle tasapainoisen, turvallisen ja yksilöllisen kasvu-, opiskelu- ja valmennusympäristön peruskoulusta korkea-asteelle.

Alppikoulun ja lukion välisen yhteistyön kehittämiseksi edelleen lukiolle on nimetty lukuvuodelle 2023–2024 yhteysopettajaksi/koordinaattoriksi Tommi Penttinen. Tämän uuden tehtävän tavoitteena on:

- Kehittää/helppottaa alppiurheilijoiden ja henkilökunnan välistä viestintää
- Auttaa opiskelijoita suoriutumaan yhtäaikaisesta opiskelusta ja urheilusta
- Kehittää toimintaa eteenpäin, kun huomataan jotain mikä ei toimi

Yhteysopettajan suunnitelmat lukuvuodelle 2023–2024:

- Pyritään pitämään yhteyttä alppien kanssa mahdollisimman usein
- Palaveeraamista alppien kanssa (kerran viikossa - kahdessa viikossa riippuen aikatauluista)
- Yhteistyön sujuvuus koulun ja alppiryhmän kanssa

Nilsin ja Juankosken lukioissa tehdään tiivistä **yhteistyötä paikallislehtien kanssa**. Paikallislehtiyhteistyön vastuupettajana toimii Arja Suomalainen, ja tavoitteena lukuvuodelle 2023–2024 on:

- saada ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoita molemmista lukioista tekemään juttuja oman lukion tapahtumista
- saada pidettyä viimevuotiset ”toimittajat” mukana
- pitää yllä yhteistyötä paikallislehtien kanssa

Suunnitelmat lukuvuodelle 2023–2024 :

- mahdollisimman paljon juttuja lukioista
- juttujen tarjoaminen paikallislehtiin
- juttujen laittaminen lukioiden seinälle

**Yhteistyö Järvi-Kuopion evankelis-luterilaisen seurakunnan kanssa** jatkuu lukuvuonna 2023–2024. Yhteysopettajana toimii Sanna Parni. Toimintamuotoja ovat mm. yhteiset uskonnolliset tilaisuudet (lukuvuoden aloitushartaus, joulukirkko jne), seurakunnan työntekijöiden vierailut lukioilla ja osallistuminen erilaisiin tapahtumiin (esimerkiksi hyvinvointi-iltapäivään) sekä ei-uskonnolliset, esimerkiksi kirkkohistoriaan ja kulttuurikasvatukseen liittyvät tapahtumat. Kaikessa uskonnollisessa toiminnassa huomioidaan uskonnonvapauslain mukaiset ohjeistukset.

# ORGANISOITUMINEN

---

## 7 ORGANISOITUMINEN JA JOHTAMINEN

---

### 7.1 JOHTAMISKÄYTÄNTEET JA TOIMINNAN SUUNNITTELU

Lukion toiminnan johtamisesta vastaa rehtori, rehtoritiimi tai rehtori työparinaan apulaisrehtori tai -rehtorit. Rehtorin tehtäviin kuuluvat yleishallinnollinen, pedagoginen ja strateginen johtaminen sekä lukioyhteisön toimintakulttuurin kehittämisen johtaminen. Myös lukiokoulutuksen laadun johtaminen on rehtorin toimenkuvaan liittyvä tehtävä. Useamman rehtorin johtamalla Kuopion keskustakampuksella kunkin rehtorin tehtävät ja vastuualueet on määritelty ja sovittu erikseen. Kuopion lukioiden rehtoreiden esihenkilönä toimii lukio-opetuspäällikkö.

Kuopion lukioiden rehtorit muodostavat lukioiden johtotiimin yhdessä lukio-opetuspäällikön ja lukiokoulutuksen hallintosihteerin kanssa. Johtotiimi edustaa Kuopion lukioiden koulutuksen järjestäjää ja tekee yhteistyötä operatiivisessa johtamisessa sekä kehittämistyössä. Tavoitteena on Kuopion lukiotoimen linjakas ja laadukas kehittäminen yhteisen vision ja tavoitteen pohjalta. Lukuvuonna 2023–2024 johtotiimin toimintaa ja tavoitteita kirkastetaan yhteisen tiimivalmennuksen avulla.

Nilsin ja Juankosken lukioiden hallinnosta vastaavat rehtori Aurora Hansen ja apulaisrehtori Marjo Partanen. Johtamisrakenteessa on tapahtunut viime lukuvuosien aikana muutoksia: Nilsin ja Juankosken lukioiden rehtorin tehtävät yhdistettiin elokuusta 2021 alkaen. Myös apulaisrehtorin tehtävien osalta todettiin yhteisyyden olevan toiminnallisesti mielekkäämpi ratkaisu, ja lukiokohtaiset tehtävät yhdistettiin keväällä 2022. Rehtorin ja apulaisrehtorin työnjakoa on tarkasteltu toukokuussa ja elokuussa 2023.

Hallinnon tukena toimii hallintotiimi LUHA, johon kuuluvat rehtori, apulaisrehtori, opinto-ohjaaja Hannele Hakkarainen sekä koulusihteerit Tarja Hiltunen (Juankoski) ja Mervi Koivisto (Nilsin). Ryhmä kokoontuu viikoittain ja kokoontumiset toteutetaan yleensä hybridinä. Muutamia kertoja lukuvuoden aikana pyritään järjestämään myös pidempiä suunnittelupalavereja, joihin kaikki osallistuvat lähinä.

### 7.2 TIIMIT JA TYÖRYHMÄT

Kuopion lukiotoimessa toimii yhteisiä työryhmiä, joita on esitelty toisaalla tässä suunnitelmassa (esimerkiksi yhteiset aineryhmät, Erasmus+- ja RO-koordinaattorit).

Myös lukiotasolla henkilöstö ja opiskelijat osallistuvat toiminnan suunnitteluun erilaisten tiimien ja työryhmien kautta, ja näiden toiminnalle määritellään erikseen toimintatavat ja tavoitteet.

**Viherkampuksen** osalta tiimien ja työparien tehtäviä on esitelty teemoittain tämän suunnitelman eri luvuissa. Lähes kaikki tiimit ja työparit toimivat yhteisinä molemmilla lukioilla, ja opiskelijat ovat tervetulleita mukaan toimintaan.

### 7.3 KEHITTÄMISTYÖ JA HANKKEET

Kuopion lukiokoulutuksen hankkeet lukuvuonna 2023–2024:

- EUKK112 Erasmus+ - akkreditointi (luvut 5.1, 6.3)
- KOP3659 Yhteisöllinen opiskeluhoito (OPH) (luku 4.2)
- KOP5253 Virtuaalisesti kohti yksilöllisiä opintopolkuja (OPH) (luku 3.2.2)
- KOP5255 SISU - Opiskelija oman elämänsä ohjaajana – sujuvat ja saavutettavat ohjausprosessit suuressa lukiossa (Opiskelija elämänsä ohjaaja) (OPH) (luku 4.1.2)
- KOP5256 Itä-Suomen lukioverkoston digitaalinen ekosysteemi II – virtuaalitarjotin (OPH) (luku 3.2.1)
- KOP5258 Itä-Suomen lukioverkoston laatuhanke (OPH) (luku 2.3)
- KOP5259 Laatuapila (OPH) (luku 2.3)
- KOP5260 Musiikkilukioista laatua laajemmalle (OPH) (luku 2.3)
- KOP5257 Nuorten jaksaminen ja hyvinvointi Itä-Suomessa (ESR) (luku 4.6)
- KOP5261 Pelillistämistä lukioon (OPH) (luku 3.2.1)
- KOP5262 Lupaus – Kuopion lukiopajan kokonaisvaltaisen valmennusmallin kehittämishanke (ESR) (luku 4.3)
- KOR9996 Korona-avustus 2022 / Takaisin yhteiselle lukiopolulle – yhteisöllisesti (OPH) (luvut 3.3, 4.3, 4.1.2)

**Nilsin lukio on mukana valtakunnallisessa Vihreä lippu** -toiminnassa, jonka tavoitteena on kehittää koulun ympäristökasvatusta ja toteuttaa ympäristösertifiointi. Vihreä lippu -tiimi on yhteinen Nilsin yhtenäiskoulun kanssa. Tiimiin kuuluu myös opiskelijajäseniä. Lukuvuoden 2023–2024 teemana on lähiympäristö, mihin liittyen on mm. toteutettu opiskelijakysely syksyllä 2023. Nilsin lukiossa toimintaa ohjaa Leila Tolonen.

## 8 RESURSSIT

---

### 8.1 TALOUS

Opetukseen käytettävän resurssin eli henkilöstömenojen käyttöä suunnitellaan annettujen linjausten mukaisesti. Resurssin käytössä pyritään rehtoreiden yhteissuunnittelun kautta pääsemään järkevään ja tarkoituksenmukaiseen kurssitarjontaan ja ryhmäkokoon. Lukio-opetuspäällikkö käy säännölliset talouspalaverit rehtoreiden kanssa. Koulut kirjaavat talouden suunnittelu- ja seurantakäytäntensä lukuvuosisuunnitelmaan.

**Nilsin ja Juankosken lukioissa** rehtori suunnittelee lukion taloutta ja seuraa budjetin toteutumista. Opetusjärjestelyissä pyritään taloudellisiin ratkaisuihin, kuitenkin pedagogiikan laadusta huolehtien ja opiskelijan valinnan mahdollisuuksille aiheuttavia haasteita minimoiden. Kahden lukion opetustarjonnan aikataulujen yhdenmukaistaminen aiheuttaa vielä lukuvuodelle 2023–2024 lisäryhmien tarvetta. Seuraavina lukuvuosina tarve näille "ylimääräisille" opetusryhmille vähenee.

## 8.2 HENKILÖSTÖ

Kuopion kaupungin lukiotoimen hallinnossa keskeisenä tukena lukioille toimivat lukio-opetuspäällikkö Jukka Sormunen, hallintosihteeri Mervi Parviainen, hankesihteeri Sami Kinnunen ja pedagoginen valmentaja Matti Lähtevänoja. Lisäksi erilaisten hankkeiden kautta Kuopion lukiokoulutuksessa työskentelee vuosittain useita muita henkilöitä, joita on esitelty toisaalla tässä suunnitelmassa.

Lukiokoulutuksen henkilöstön osaamisen kehittäminen on tavoitteellista ja henkilökohtaista. Opettajien yhteistyötä tiivistetään aineryhmien sisällä ja niiden välillä. Koulutustarpeista ja työn menestyksellisen tekemisen esteistä tehdään systemaattista kyselyä ja pyritään ratkomaan haasteita mahdollisimman nopeasti.

**Nilsin ja Juankosken lukioiden opettajat** toimivat yhteisinä molemmilla lukioilla, eli kaikilla lukion opettajilla on opetusta molemmissa kouluissa. Tämä vaikuttaa merkittävästi opettajien työnkuvaan. Tämän lisäksi opetushenkilöstöön kuuluu taito-taideaineissa muutamia Nilsin yhtenäiskoulun opettajia sekä Nilsissä urheilijoiden valmentajia. Erityisopettaja on yhteinen Kuopion Klassillisen lukion kanssa.

## 8.3 FYYSINEN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Kuopion kaupungissa on kuusi päivälukiota ja yksi aikuislukio. Opetusta toteutetaan kuudessa eri toimipisteessä. Lukioiden tilat ovat eri-ikäisiä ja kunnoltaan hyvinkin erilaisia. Tiloista ja niiden kunnostamisesta vastaa Kuopion tilakeskus.

Lukioiden fyysisiä oppimisympäristöjä on uusittu ja niitä kehitetään olemassa olevien tilojen ja resurssien puitteissa. Ainakin kaikkien laajempien korjaustöiden yhteydessä oppimisympäristön kalustusta pyritään ajanmukaistamaan laadukkaan opetuksen mahdollistamiseksi.

**Nilsin ja Juankosken lukioiden** fyysinen oppimisympäristö on aikaisempaa parempi viime lukuvuosina tehtyjen remonttien sekä kalustehankintojen ansiosta. Lukuvuoden 2023–2024 erityisenä tavoitteena on teknologisesti ja pedagogisesti laadukkaan **hybridiopetustilan** rakentaminen kummallekin viherkampuksen lukiolle. Tässä mallia on saatu UEF:n vastaavasta tilasta, ja lukiotoimen TVT-tiimi on aktiivisesti mukana suunnittelussa. Myös tavallisten opetustilojen työskentelyergonomiaa pyritään kehittämään mm. sähköpöytiä ja säädettäviä oppilaskalusteita hankkimalla.



## 8.4 TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIikka

Tieto- ja viestintäteknikan opetuskäyttöä kehitetään opetussuunnitelman liitteenä olevan [kehittämissuunnitelman](#) pohjalta. Verkostomaiset hankkeet tukevat kehitystyötä. Lukiokoulutuksessa on pedagoginen tiimi, joka tukee jokaisen lukion opettajakuntaa ja teknisiä asiantuntijoita. Tiimiin kuuluvat lukuvuonna 2023–2024 Matti Lähtevänoja, Jutta Mäkisalo ja Riikka Salminen.

**Nilsin ja Juankosken lukioiden TVT-vastuuhenkilöinä** toimivat Tommi Penttinen ja Risto Smolander. Tavoitteena lukuvuodelle 2023–2024 on:

- Streemauksen aloittaminen ja jalkauttaminen.
- Opiskelijoiden TVT-ongelmien hoitaminen.
- Muiden tarvittavien TVT-tehtävien hoitaminen (YO-tilat yms.)
- Laitteiston ylläpitäminen ja uuden laitteiston hankkiminen, mm. luokkien kääntyvät kamerat
- Ollaan tarvittaessa yhteydessä muiden lukioiden TVT-vastaaviin, Isteikkiin ja Opinsysiin

## ARVIOINTI

---

### 9 TOIMINNAN LAADUN ARVIOINTI

---

Toiminnan laadun arviointi on keskeinen osa lukiokoulutuksen laadun varmistusta. Osana laatukulttuuriin ja laadunhallinnan prosessien kehittämistä Kuopion lukioissa etsitään ja kokeillaan myös uusia tapoja, menetelmiä ja työkaluja toiminnan laadun arvioinnissa. Laadunhallintaan kuuluu systemaattisuus ja tavoitteellisuus. Lukioyhteisön toiminnan arvioinnissa keskeistä on, että arviointi kohdistuu toiminnan kannalta merkityksellisiin asioihin ja että arvioinnin tuloksia hyödynnetään suunnitelmallisesti toiminnan kehittämisessä.

Kuopion kaupungin lukiot ovat mukana kahdessa lukiokoulutuksen laatua kehittävässä hankkeessa (ks. Luku 2.3). Hankkeiden tavoitteena on vahvistaa lukiokoulutuksen korkeaa laatua ja kehittää lukioiden laadunhallintaa ja toiminnan kehittämistä. Hankkeissa Kuopion lukiot yhdessä hankekumppaneidensa kanssa kehittävät laatu järjestelmiä ja kokeilevat laatumittareita, joiden avulla laadun kannalta keskeisiä toimintoja saadaan kehitettyä.

Lukuvuoden toimintaa ja lukuvuosisuunnitelman tavoitteiden toteutumista arvioidaan lukuvuoden lopulla lukiotoimen tasolla johtotiimissä sekä lukioittain. Arviointikohteiksi valitaan lukuvuosittain yhteisesti sovittuja osa-alueita. Lukuvuonna 2023–2024 arvioidaan ainakin yhteisen painopistealueen eli henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvoinnin toteutumista. Muita arviointikohteita tarkennetaan syyslukukauden aikana.

## 9.1 OPETUKSEN JA OPPIMISEN LAADUN ARVIOINTI

Oppimisen arvioinnilla on monia tehtäviä. Arvioinnin avulla osoitetaan opiskelijan osaamistaso, motivoidaan opiskelijan oppimista ja tuetaan oppimisprosesseja. Arvioinnissa pyritään hyödyntämään monipuolisia arviointimenetelmiä ja huomioimaan laaja-alaisesti opiskelijan oppimista, osaamista ja työskentelyä. Myös opiskelijan itsearviointi sekä opiskeluryhmässä toteutettava vertaisarviointi ovat osa oppimisen arviointia.

Opetuksen laatua arvioidaan opintojaksopalautteilla, lukiokohtaisilla kyselyillä sekä oppimistulosten arvioinneilla. Laatuhankkeiden tavoitteena on parantaa opetuksen tasalaatuisuutta ja oppimisen edellytyksiä vahvistamalla opettajien osaamista.

Kuopion lukioiden yhteisillä laajoilla opiskelijakyselyillä arvioidaan mm. opetuksen laatua ja opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Tulokyselyyn vastaavat ensimmäisen ja olokyselyyn toisen vuoden opiskelijat. Kolmannen lukiovuoden lähtökyselyä päivitetään lukuvuonna 2023–2024 uuden opetussuunnitelman tavoitteiden mukaiseksi.

## 9.2 TYÖYHTEISÖN TOIMINNAN LAADUN ARVIOINTI

Työyhteisön toiminnassa toisten oikeuksien ja velvollisuuksien kunnioittaminen, selkeys, yhteinen sitoutuminen hyvän työilmapiirin ylläpitämiseen, tiedon ja osaamisen riittävä jakaminen sekä avoin ja turvallinen keskustelukulttuuri ovat keskeisiä työyhteisön laadukkaan toiminnan edellytyksiä. Työyhteisön toiminnan arvioinnissa pyritään ajantasaisuuteen, monipuolisuuteen ja avoimuuteen. Työyhteisön toimintaa arviotaessa kiinnitetään huomiota työtyytyväisyyteen, työilmapiiriin ja työyhteisön toimivuuteen. Koko lukioyhteisön osallisuus huomioidaan työyhteisön toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä. Kuopion lukiotoimessa lukuvuonna 2023–2024 on käytössä työelämän laatua mittaava QWL-kysely.

Rehtorit arvioivat työyhteisön toimintaa yksilö- ja ryhmänäkökulmasta osana säännöllisiä kehityskeskusteluja. Myös uusien henkilöiden kanssa käytävissä tulokeskusteluissa ja lähtijöiden lähtökeskusteluissa saadaan tietoa työyhteisön toiminnan ja johtamisen laadusta.

## 9.3 JOHTAMISEN LAADUN ARVIOINTI

Johtamisen laadun arvioinnissa pätevät samat tavoitteet kuin työyhteisön laadun arvioinnissa. Johtamisen laatua arvioidaan ja kehitetään Kuopion lukiotoimessa lukuvuonna 2023–2024 mm. kolme kertaa lukuvuoden aikana tehtävän QWL-kyselyn avulla. Kyselyn tulosten perusteella rehtorit saavat järjestelmästä toimintaohjeita johtamisen laadun parantamiseksi.

Kuopion kaupunki toteuttaa myös esihenkilötyöhön liittyvän Kevan kyselyn, jonka avulla pyritään tukemaan esihenkilötyötä ja työhyvinvointia organisaatiossa. Kysely on suunnattu esihenkilöinä toimiville, ja se toteutetaan syksyllä 2023.

## 9.4 SIDOSRYHMÄYHTEISTYÖN LAADUN ARVIOINTI

Kuopion lukioilla on erilaisia sisäisiä ja ulkoisia sidosryhmiä. Opiskelijoiden huoltajat ovat lukioiden keskeinen sidosryhmä, ja sen lisäksi eri lukioissa on myös muita sidosryhmiä lukion oman tarpeen mukaan. Sidosryhmäyhteistyössä tavoitteena on avoin vuorovaikutus ja molempien tahojen pyrkimys ymmärtää toisen osapuolen odotuksia sekä tarkastella yhteistyötä molempien osapuolten näkökulmasta.

Sidosryhmäyhteistyön laadun arvioinnissa pyritään ymmärtämään, millainen yhteistyö on kummankin osapuolen kannalta tarkoituksenmukaista ja onnistunutta, ja arvioidaan yhteistyötä näistä tekijöistä käsin. Sidosryhmäyhteistyön laadun kehittämiseksi ja arvioinnissa ylläpidetään aktiivista vuorovaikutusta sekä hyödynnetään erilaisia yhteisiä tilaisuuksia, kyselyitä ja palautekanavia. Osana lukioiden laatukulttuurin kehittämistä haetaan soveltuvia menettelytapoja sidosryhmien osallistumiseksi laadun varmistukseen ja kehittämiseen.

## 9.5 MUUT ARVIOINNIT JA MITTAUKSET

Kuopion lukioissa osallistutaan Kuopion lukiotoimen toteuttamiin, sidosryhmäyhteistyönä toteutettaviin sekä lukiotoimijoille valtakunnallisella tasolla järjestettäviin arviointeihin ja mittauksiin erikseen sopien lukuvuoden aikana. Lukuvuonna 2023–2024 arviointitietoa saadaan laajasti tietoa mm. opiskelijoiden hyvinvoinnista, koulu yhteisön toiminnasta ja opetuksesta, kun THL:n laajan Kouluterveyskyselyn tulokset keväältä 2023 valmistuvat.

Lukuvuonna 2023–2024 osallistutaan ainakin Lukiolaisbarometri -tutkimukseen sekä muutamien lukiotoimen hankkeiden toteuttamiin kyselyihin.

## LUKUVUODEN 2023–2024 TAPAHTUMAT

---

Kuopion lukioissa toteutetaan lukuvuoden 2023–2024 aikana monia koulun toimintaan kuuluvia tapahtumia ja tilaisuuksia. Suurin osa näistä toteutuu koulupäivän aikana ja koulun tiloissa, mutta mukana on myös muualla ja muuhun kellonaikaan toteutettavia tapahtumia (esimerkiksi retket ja leirikoulut).

Yksityiskohtainen lista näistä löytyy lukioiden kotisivujen kalenterista osoitteista

- [nilsianlukio.fi](https://nilsianlukio.fi)
- [juankoskenlukio.fi](https://juankoskenlukio.fi)

sekä henkilökunnan sisäisten tapahtumien ja tilaisuuksien osalta henkilöstön yhteisestä Outlook-kalenterista.